

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
 Inzeratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
 Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
 Podružnica Celje: Kocenovca ulica št. 2. — Telefon št. 190.
 Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
 Naročnina znaša mesečno Din 25.—
 Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
 Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Francosko ljudstvo ne mara ekstremov

Ob zmagi levice pri francoskih volitvah se je svetovno javno mnenje zamislilo ali pa razveselilo, kakor je pač kdo usmerjen po svojem svetovnem nazoru. Kakor pa sedaj kaže, so bile bojazni in visokoleteče nade enako neutemeljene. Samo dejstvo, da je levčarstvo tako zelo napredovalo, še ne pomeni, da se bo odslej vse javno in državno življenje francoske republike razvijalo po marksističnih smernicah in da je v Franciji napočila rdeča zarja. Zanimivo je, da so levčarji v ostalem svetu bolj poučeni o notranjih prilikah v Franciji; zato njihovo zmagoslavje ni bilo tako silno, kakor bojazen, ki je zavladala v desničarsko usmerjenih krogih.

Znani francoski filozof prof. André Siegfried opozarja evropsko javnost, da se v Franciji skoro nikoli ne krijejo socialna načela s politično taktiko, ki jo zahteva položaj. Ako je francoski volilec izrekel zaupanje levici, ne pomeni to, da si želi socialnih izprememb na temelju Marxovega nauka, marveč je treba njegovo odločitev smatrati samo za protest proti desnici, ki ni dovolj čvala republike in pridobitev velike revolucije. Ogronna večina Francije je pač na strani levice, toda ne zaradi njenega socialnega programa, marveč zaradi tega, ker so se na desnici nekateri preveč zavzemali za razne avtoritarne ideje, kazali diktatorske težnje in razglasili odpor proti institucijam demokracije, ki se Francozi zde najboljšje jamstvo za urejeno državno življenje. Zaključek, da zmagava levice pomeni zmago marksizma, je v temelju zgrešen in se zdi logičen samo onim, ki ne poznajo francoske parlamentarne zgodovine.

Saj ni prvič, da je bil svet presenečen, ko je po levčarski zmagi nastopila vlada zmernih sredin ali celo vlada izrazite desnice, ali ko je obratno po zmagi desničarjev prišla na krmilo vlada levice. V Franciji se pač vedno bojuje čisto politični boj desnice z levico, ta boj pa se najčesteje ne krije s socialnim bojem med obema nositeljicama raznih pogledov na državno gospodarstvo in na ureditve javnega življenja.

Tudi sedaj se stvari razvijajo na sličan način. Desnica je doživela poraz, ker je pozabila, da je francosko ljudstvo globoko demokratično; duh, ki je vladal v raznih ligah desnice, pa je očitno kazal, da se naslanja na tuje nedemokratske vzorce. Ljudstvo se je balo, da bi bila z zmago desnice ogrožena demokratična republika, zato se je raje odločila za levčarske kandidate. Poleg tega pojava, ki je stalna v odločitvah francoskega ljudstva, pa je treba naglasiti še eno velevažno okolščino, ki nikakor ni v prid levici. Njena večina se kaj kmalu začne krhčiti in drobiti v svoji notranjosti. Razlog je zopet samo ta, da francoski volilec ne glasuje za socialne principe, ampak za trenutno politično taktiko. Brž ko čuti, da bi se levčarski sistem lahko dotaknil sedanjih gospodarskih uredb, predvsem zasebno-lastninskih odnošajev, se javnost nagne na desno, vladna večina začne kolebati in posledica je kompromisna vlada sredine.

Prvi znaki za razvoj so se že pokazali. Komunistično krilo ljudske fronte je Blumu že odpovedalo sodelovanje v vladi, dasi mu je zagotovilo, da ga bo podpiralo, dokler bo izvajal ono politiko, ki je v skladu z marksističnimi načeli. Na drugi strani pa vidimo, da vabi Blum Herriota, voditelja radikalnih socialistov k sodelovanju v svoji vladi. Radikalni socialisti, ki niso niti radikalni, niti socialistični v onem pomenu, kakršnega imata ti dve besedi pri nas, bi imeli vlogo, da prilijejo levčarskemu vinu precej vode in dajo Blumovi vladi odtenek zmernih sredin. Opasnost, ki je pretela franku, ko so desničarski finančniki v tednu med prvo in ožjo volitvijo napravili iz razlogov politične taktike spreten finančni manever in povzročili skoro nekoliko panike, je brž učinkovala tudi na javnost, kar je znatno oslabilo položaj levice. Ta preokret v javnosti je tudi eden izmed glavnih razlogov, da so komunisti spoznali, da še ni udarila ura za njihov vstop v vlado. Nedvomno bi se volilci še bolj prestrašili, ako bi po prvi paniki videli, da se je skrajna levice, katere brez-kompromisni gospodarski nazori so dovolj znani, vgnezdila v vladi.

Brezkompromisnost — to je strah francoske javnosti, ki je uverjena, da je država v varnih rokah samo tedaj, kadar jo vodi koalicija, da ena ali druga stranka ne more zavleči države v ta ali oni ekstrem. Kakor v družabnem življenju Francoz tudi v politiki nima rad intransigentnih stališč, marveč mu je vedno mnogo lažje na pametnem arrangementu. Zato se mora priznati, da se je os političnega življenja Francije premaknila znatno proti levi le na videz in da v resnici za besedami »zmaga levice« daleko ne tiči vse ono, kar si pod temi izrazi predstavljajo drugi narodi s čisto drugačno socialno strukturo, politično vzgojo in tradicijo. Francosko ljudstvo ve, da je skrajna levice pripraven motor, ki naganja desnico, da ne okosteni v konservativnosti, desnico pa smatra za občut-

Dr. Krofta o mednarodnem položaju

Velik ekspeze češkoslovaškega zunanjega ministra — Mednarodni položaj je sicer zelo resen, vendar pa ni neposredne nevarnosti za mir

Praga, 28. maja. w. Češkoslovaški zunanji minister dr. Kamil Krofta je po dal danes v zunanjepolitičnih odborih senata in poslanske zbornice obširen ekspeze, v katerem se je dotaknil vseh aktualnih problemov evropske mednarodne politike in pojasnil tudi odnošaje Češkoslovaške do posameznih držav. Njegova izvajanja so zbudila v vseh političnih in diplomatskih krogih toliko večjo pozornost, ker je češkoslovaški zunanji minister smatral za potrebno in umestno, pojasniti stališče Češkoslovaške tako rekoč na predvečer izrednega sestanka sveta Društva narodov ter v dobi, ko se vrši med evropskimi prestolnicami živahna izmenjava misli.

V gotovih političnih krogih smatrajo tudi, da gre izjavam dr. Krofte posebno pozornost tudi zaradi tega, ker jih je podal v času, ko se v Beogradu mudi poljski zunanji minister Beck, pri čemer opozarjajo na to, da bi imela Jugoslavija prevzeti vlogo posredovalca za pomirjenje med Prago in Varšavo. Govor zunanjega ministra dr. Krofte so prenašale vse češkoslovaške radijske postaje v češkem, nemškem, francoskem in angleškem jeziku.

Ekspeze

Zunanji minister dr. Krofta je v svojem ekspezu govoril o vseh aktualnih evropskih problemih, o katerih je podal zgodovinski potek njihovega razvoja ter med drugim dejal:

Ne smemo zapreti oči pred dejstvom, da nam sedanja mednarodna situacija nalaga največjo pozornost in opreznost, čeprav ne povzroča nevarnosti za neposreden resen konflikt. Glede italijansko-ahesinskega spora nimamo druge želje nego to, da bi se Anglija in Francija čimprej sporazumeli z Italijo. Kar se tiče pogajanj z Nemčijo, je težnja Češkoslovaške, da bi se pogajanja z Nemčijo o jamstvih za meje njenih sosedov vršila na evropski podlagi v zvezi s pogajanjmi o jamstvih za meje zapadnih sosedov Nemčije, kakor se je to v ostalem že zgodilo pri pogajanjih o lokarnskem paktu.

Lokarnsko vprašanje

Glede korakov, ki so se v zadnjih dveh mesecih storili o lokarnskem vprašanju, je ugotovil minister dr. Krofta, da velesile pri razpravi o sporu z Nemčijo niso prišle da-

leč. Prišle so samo do pripravljalne izmenjave misli. Kljub temu je treba v sedanjih pogajanjih naglasiti gotove pozitivne točke. Predvsem so bili storjeni sklepi od vseh zainteresiranih držav. Dalje se je priznala potreba, da se sistem lokarnskih pogodb nadomesti z novim varnostnim sistemom in naj se pri tem uredi tudi vprašanje Češkoslovaške in Avstrije. Ako bi na temelju Društva narodov prišlo do čimprejšnjega sporazuma z Italijo, moramo upati, da se bodo pogajanja z Nemčijo razvijala uspešneje.

Srednjeevropski problem

Govoreč o Srednji Evropi, je dr. Krofta omenil razne načrte za rešitev srednjeevropskega problema, kakor načrt za ustanovitev prodajnega urada za žito za Srednjo Evropo, Tardieujev načrt s preferencami za male države in italijanski načrt o preferenčnem sistemu za Srednjo Evropo s pomočjo bilateralnih pogodb. Neuspehi teh načrtov kažejo na težkoče, ki so tudi diplomatsko komplicirane. Češkoslovaška vlada dela skupno z jugoslovensko in ru-

munske vlado na to, da bi se skupnost Male antante izgradila tudi v gospodarsko skupnost. S tem bi se ustvaril temelj za gospodarsko sodelovanje z drugimi srednjeevropskimi državami.

Pri tem je dr. Krofta omenil tudi obisk dr. Schuschnigg 16. januarja v Pragi in poset dr. Hodže meseca februarja v Parizu in meseca aprila v Beogradu. Sklenjena je bila avstrijsko-češkoslovaška trgovinska pogodba, o čemer je češkoslovaška vlada obvestila vse države ter zaprosila za njihov pristanek k preferencam. To je storila tudi pri nemški vladi, vendar pa do sedaj še ni dobila odgovora.

Kot članica Male antante pozdravlja Češkoslovaška razne razgovore v Srednji Evropi, ki imajo jasen cilj, kakor Mala antanta. Zaradi tega češkoslovaška vlada ni neugodno gledala na težnje držav rimske skupine, čeprav je ena članica te skupine velesila. Z jasno željo, da bi pripravljala dela lokarnskih držav bila čimprej zaključena, je Mala antanta poudarjala, da ima življenjski interes na ohranitvi senzermske, trianonske in neviške mirovne pogodbe. Nadalje je dr. Krofta omenil tradicionalno prijateljstvo s Francijo dr. Beneš je več nego enkrat izjavil, da Češkoslovaška nima nobenih direktnih diferenc z Nemčijo in da bi mogla le z refleksom vseh evropskih diferenc z njo priti v konflikt. Odnosaji do Poljske so se v zadnjem času nekoliko izboljšali. Kar se tiče avstrijskega zakona o uvedbi splošne vojaške dolžnosti, upamo, da bo uspelo najti pot za miroljubno in prijateljsko rešitev tega vprašanja.

Mala antanta

Govoreč o Mali antanti, je omenil sestanek stalnega sveta Male antante dne 6. in 7. maja, ki je odločeno, kakor kdajkoli doslej, manifestiral, da je Mala antanta odločena braniti mir in spoštovati mednarodne obveznosti v okviru Društva narodov.

Mala antanta je odločena sodelovati pri delu za mir in se upreji vsem poskusom, ki bi jim bil namen delati zmedo v srednji Evropi. Kakor v preteklosti, boče Mala antanta delati tudi v bodoče skupno z velikimi zahodnimi državami za ohranitev avstrijske neodvisnosti. Prav tako je Mala antanta sklenila nastopiti z isto energijo zoper revizionizem in zoper obnovno Habsburgovce. Politika Male antante je prav tako dosledna tudi glede razmerja do raznih evropskih velesil. Mala antanta ne bo nikoli pristala na legaliziranje pakta, ki bi vseboval izpricembo mednarodnih dogovorov, ki so jih podpisale tudi države Male antante, če bi se o takšnih izpremembah razpravljalo brez nje, in če teh izprememb ne bi sprejeli v skladu z načeli mednarodnega prava.

Odnosaji CSR do Madžarske se v splošnem niso izpremenili, upa pa, da bo pri dobri volji obeh držav uspelo, da se bodo medsebojni odnošaji zlasti na gospodarskem področju izboljšali.

Društvo narodov

Glede izpremembe pakta DN, ki je ne smatra niti za potrebno, niti za primerno, meni, da bi bilo pravilno, da bi se gotovim za ohranitev miru in varnosti držav važnim določbam dala večja učinkovitost z odločitvijo točnih in obveznih norm za njihovo izvajanje.

Lastna moč

najboljše jamstvo

Dr. Krofta je končal svoj ekspeze z ugotovitvijo, da se Češkoslovaški s podporo zaveznikov, s pripravljeno vojsko in s konsolidiranim gospodarstvom ni ničesar bati v bodočnosti. Pri vsem tem pa bo odločno nadaljevala svoja prizadevanja, ki jim je namen povečanja lastnih moralnih in gnetnih sil, da tako zagotovimo zunanjo varnost države.

Uspeh Beckovega poseta

Službeni komunikje ugotavlja, da je med Poljsko in Jugoslavijo v vseh glavnih linijah mednarodne politike popolno soglasje

Beograd, 28. maja. p. Poljski zunanji minister Beck je svoj drugi beograjski dan porabil za to, da se je na Oplenju poklonil manom Viteškega kralja Aleksandra Ureditelja, na Avali pa manom Nezanega junaka.

Dopolodne se je v spremstvu poslanika Dembickega, vojaškega atašeja in šefa svojega kabineta odpravil z avtomobilom na Oplenac, kjer je položil na grob kralja Aleksandra I. lep venec s trakovi v poljskih barvah. Nato si je ogledal cerkev in se poklonil tudi groboma Karadjordja in kralja Petra.

Na povratku z Oplenca se je ustavil na Avali, kjer je položil venec pred spomenik Nezanega vojaka. Po svečanosti mu je predsednik in zunanji minister dr. Stojadinović privedil v hotelu na Avali obed. Z Avale se je zunanji minister Beck vrnil v Beograd v prvih popoldanskih urah in se za nekaj časa ustavil v hotelu.

Popoldne si je ogledal mesto, ob 17. pa se je pripeljal v zunanje ministrstvo, kjer je imel nato zaključno konferenco s predsednikom vlade dr. Stojadinovićem.

Komunikje

Ob 18.30 je bil izdan zastopnikom tiska naslednji komunikje:

O priliki uradnega obiska Nj. ekselence g. Josipa Becka pri jugoslovenski vladi 27. in 28. maja v Beogradu sta zunanji minister poljske republike in predsednik vlade in zunanji minister kraljevine Jugoslavije dr. Stojadinović imela več razgovorov, v katerih sta proučila glavna perea vprašnja mednarodne politike. Pred očmi sta imela zlasti poljsko-jugoslovansko sodelovanje v zvezi z ureditvijo teh vprašanj.

Po izmenjavi misli sta gg. Beck in dr. Stojadinović ugotovila popolno soglasje da bosta pri izvajanju zunanje politike svojih držav, zlasti v današnjem težkem mednarodnem položaju podpirala v mehanj možnosti in obstoječih obojestranskih mednarodnih obveznostih vsako konstruktivno politiko, ki bi temeljila na načelih pravičnosti in mednarodne

ljivo kontrolo, ki onemogoča, da bi preimpulzivni levčarji delali opasne eksperimente z državo na stroške ljudstva. Francija ima namreč v tem pogledu že bogata izkustva in nje ljudstvo je dokaj drago plačalo na opletne mladosti, zato jo tudi zna ceniti. Ako je tedaj uspeh levice povzročil precej vznemirjenja, se vendar že kažejo konture, da bo skoraj vzpostavljeno ravnotežje. Ostali svet pa bo spoznal, da ni pravega razloga za bojazen ali navdušenje, dokler je v Franciji odločilno javno mnenje in dokler parlament in vlada nanj točno reagirata.

solidarnosti ter na spoštovanju dostojanstva in zakonitih interesov svojih držav.

Sedanji osebni stik med obema ministroma je nov dokaz za priščno razmerje, ki je že od nekaj vladalo med obema slovanskima narodoma. Zato sta gg. Beck in dr. Stojadinović sklenila nadaljevati tudi v bodoče prijateljsko izmenjavo misli v istem duhu in v korist politike mednarodnega sporazuma in miru.

Göring

pride v Beograd

Berlin, 28. maja. o. V tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih z veliko pozornostjo spremljajo obisk poljskega zunanjega ministra Becka v Beogradu. Kakor se je izvedelo iz zanesljivih virov, bo par dni po Beckovem odhodu odpotoval v Beograd pruski ministriški predsednik Göring, ki bo imel v Beogradu važne politične razgovore. Po teh razgovorih bo ostal Göring nekaj časa na oddihu v Dubrovniku, odnosno v Splitu, kjer ga bo pričakovala njegova soproga.

Novi angleški kolonijalni minister

London, 28. maja. AA. Za novega kolonialnega ministra je bil namestu Thomasa, ki je pred dnevi podal ostavko, imenovan minister za gradnje Olmsby-Gore.

Zasedanje mandatnega odbora Društva narodov

Zeneva, 28. maja. k. Včeraj se je pričelo zasedanje mandatnega odbora Društva narodov pod predsedstvom Teodolija, ki pa ne naslopa kot delegat italijanske vlade, nego kot funkcionar Društva narodov. Na večerajšnji seji je bil Teodoli povodno izvoljen za predsednika. Na tem zasedanju, ki bo trajalo več dni, bo odbor proučil položaj v Libanonu, Siriji, Transjordaniji in predvsem v Palestini. Razpravljali bodo tudi o raznih petičijah prebivalstva omenjenih dežel ter Kameruna, Tanganjike in Nove Gvineje. V Zenevi vlada veliko zanimanje zlasti za stališče, ki ga bo odbor zavzel glede na protizidovsko gibanje Arabcev v Palestini.

Ante Pavelić ne živi v Avstriji

Dunaj, 28. maja. g. Kakor so vašemu poročevalcu v avstrijskem zneznem uradu izjavili, temelji vest, da je bil Ante Pavelić aretiran v Ransau-u pri Schladmingu, na zmoti. Gre za aretacijo jugoslovenskega vojnega begunca, ki si je najbrže nadel ime Pavelića.

Novi vpoklici v Italiji

Rim, 28. maja. o. Danes je izšel odbor o mobilizaciji vseh oficirjev tehnične in letalske stroke letnika 1909.

Mussolini ponuja Angliji roko sprave

Italija je pripravljena sodelovati z zapadnimi velesilami, zahteva pa poprej ukinitve sankcij

Rim, 28. maja. o. Po proglasitvi aneksije Abesinije je italijanska diplomacija razvila v vseh evropskih prestolnicah izredno aktivnost. Italijanska diplomacija si je predvsem prizadevala izsiliti priznanje aneksije in odstavitev abesinskega vprašanja z dnevnega reda, vendar ta akcija ni uspela. Zaradi neodločnosti angleške in francoske vlade je sedaj tudi italijanska diplomacija obsojena na čakanje. V Rimu so pričakovali zlasti velike koristi od nedavnega sestanka Grandija s podtajnikom angleškega zunanjega ministrstva Vansittartom ter so računali s tem, da bo napetost med Londonom in Rimom znatno popustila; ta pričakovanja pa se niso izpolnila. Za sedaj ni še nobene osnove za zblizanje med Anglijo in Italijo. Na drugi strani prevladuje bojazen, da se bo zaradi zavlačevalne taktike Pariza in Londona položaj Italije skrajno poslabšal. Francija in Anglija se sedaj zavzemata za to, da se sklepanje o sankcijah odgodi do jeseni in da ostane dotlej vse pri starem. To bi pomenilo za Italijo enako hud udarec kakor poostreitev sankcij. V rimskih krogih je zavladala zaradi tega velika nervoznost. V zvezi s tem spravljajo tudi najnovejše Mussolinijeve izjave, ki predstavljajo neke vrste novo mirovno ponudbo.

Besede za javnost

London, 28. maja. AA. »Daily Telegraph« je objavil razgovor, ki ga je imel njegov diplomatski urednik z Mussolinijem.

Na vprašanje, ali je pripravljen zavarovati sedanji status quo na Sredozemskem morju samo s pogodbami z velesilami ali pa z vsemi sredozemskimi državami, je Mussolini odgovoril:

»Dokler se bodo izvajale sankcije, ne more Italija podvzeti nobene pobude za kakršenkoli sredozemski pakt; če pa se bodo ukinitile, bo začela proučevati ta problem v duhu sporazuma in sodelovanja in v skladu s svojimi težnjami, da se ohrani mir.«

Na vprašanje, ali je že izdelan načrt o ustanovitvi velike italijanske domače kolonialne vojske v vzhodni Afriki, je Mussolini odgovoril:

»Italija lahko samo doma mobilizira 8 milijonov vojakov Italijanov in ji zato ni potrebna vojska črncev niti v Afriki niti v Evropi.«

Na vprašanje ali bodo druge države lahko trgovale v novih italijanskih kolonijah, je Mussolini odvrnil:

»Italijanska vlada še proučuje trgovinske odnošaje novega italijanskega imperija z inozemstvom, vendar pa bo ureditev tega vprašanja zmerna in tolerantna. Treba bo počasi proučevati možnost, kako spraviti v sklad francoske, angleške in italijanske interese v vzhodni Afriki. Prav tako se morajo pretresti vsa vprašanja za ustvaritev prijateljskih odnošajev med temi tremi velesilami. Kar se tiče angleških interesov ob Tanskem jezeru, jih bo Italija strogo spoštovala.«

Mussolini je nadalje poudaril, da ne ve, zakaj bi moralo priti do tekmovanja v oboroževanju zaradi dogodkov v Afriki. Italijanske posadke v Libiji niso tako velike, kakor se misli, nikakor pa ne bodo odpoklicane; dokler bodo zbrane na Sredozemskem morju angleške vojske ladje. Ko se bodo angleške vojske ladje umaknile, bo Italija odpoklicala svoje čete iz Libije. Zblizanje med Italijo in Anglijo je potrebno in bo storil vse, kar je v njegovi moči, da se uresniči.

O stališču Italije do Društva narodov, je Mussolini izjavil:

»Društvo narodov lahko obstoja še naprej, če bo reformirano; toda, če se bodo sankcije še nadaljevale proti Italiji, bo postalo aktualno vprašanje, ali naj Italija še ostane v Društvu narodov ali pa ga naj zapusti. Ukinjenje sankcij bi izrazilo olajšanje splošnega položaja, imelo bi pa tudi ugodne posledice za sodelovanje v Evropi, fašistična Italija si želi miru in bo storila vse, da ga ohrani. Vojna v Evropi bi bila prava katastrofa za vse narode.«

V uvodniku, v katerem komentira Mussolinijeve izjave, piše »Daily Telegraph«, da je ukinitve sankcij stvar Društva narodov. Če bo prišlo do ukinitve, se to ne bo zgodilo v prepričanju, da v sedanjem času ne morejo doseči svojega namena, temveč samo zato, da se da Mussoliniju časovna možnost, da izdela svojo ponudbo za mir.

Nobenih sovražnih namenov

Rim, 28. maja. d. Agencija Stefani objavljaja: V dobro poučenih krogih izjavljajo, da so skrbi francoskega in angleškega tiska glede stališča Italije popolnoma neupravičene, ker ne goji nobenih sovražnih namenov. Motijo se oni, ki vidijo v zadržanju Italije agresivne namene. Italija želi odkritosrčno doseči zblizanje odnošajev z Anglijo, kar kaže tudi zadržanje italijanskega tiska.

Za vsakogar

Od 30. maja do 8. junija potovanje v Ljubljano na

16. Ljubljanski velicejem

Polovična vozina na železnici, parobrodih, avijonih. Železniška izkaznica se dobi na odhodnih postajah po Din 2.—
 Razstava industrije in obrti. Gostinska razstava (hotel, restavracije, gostilne).
 »Sodobna gospodinja« — Modna revija.
 Pohištvo, Avtomobili, Male živali.
 Razstavniki prostor zavzema 40.000 m²

Proslava rojstnega dne prezidenta dr. Beneša

Prezident češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš je večeraj praznoval svoj rojstni dan. Praznoval ga je prvič kot najvišji predstavnik bratske in zavezniške slovenske države.

Prezidentov rojstni dan na Češkem ni državni praznik. Kljub temu je češkoslovaški narod večerajšnji dan občutil in obhajal kot praznik. Ze poprej popularni dr. Beneš si je v pol leta po svoji izvolitvi za predsednika države pridobil v vseh slojih prebivalstva še jače in globlje simpatije. Razmerje med prebivalstvom in prezidentom je zaradi tega, — enako kakor je to bilo po sebi umevno pri prezidentu Osvoboditelju Masaryku, — tudi pri Benešu mnogo intimnejše, kakor je običaj v drugih republikah. Razumljivo je to dejstvo, saj je bil Beneš kot učenec, prijatelj in sodelavec Masarykov tudi eden med ustanovitelji in tvorci svobodne češkoslovaške države. In po osvoboditvi je bil vse do svoje izvolitve za prezidenta dne 18. decembra l. l. nepretrgano zunanji minister svoje domovine. Prebivalstvo republike se dobro zaveda, da na tem položaju ni le izredno mnogo stori za svojo državo, marveč tudi za stvar splošnega evropskega miru in da je ravno s tem silno dvignil ugled in vpliv Češkoslovaške na mednarodni pozornici. Danes priznavajo Beneša za svojega nacionalnega voditelja tudi oni, ki so mu bili poprej v domači politiki morda nasprotniki, dokler je bil še šef ene izmed političnih strank. Sedaj stoji nad strankami le v službi svojega naroda in svoje države in v službi velike ideje miru in sodelovanja med evropskimi narodi.

Beneševga rojstnega dneva so se s toplimi simpatijami spominjali tudi drugi narodi. In prvi vrsti seveda zavezniški, in med temi zopet v prvi vrsti jugoslovanski narod. Saj popularnost in spoštovanje, ki ju uživa prezident Beneš v naši državi, ne zaostajata za popularnostjo in spoštovanjem, kakršna goji do njega bratski češkoslovaški narod. Tudi prebivalstvo Jugoslavije v polni meri in s hvaležnostjo cenj veliko delo dr. Beneša za osvoboditev in osamosvojitve Slovanov, njegove napore za mir in sporazum med narodi, zlasti pa njegove ogromne zasluge za tako tesno sodelovanje med nami in Čehoslovaki. Zato je bil večerajšnji češkoslovaški praznik praznični dan tudi pri nas.

Slavnostna akademija v Beogradu

Beograd, 28. maja. AA. Danes popoldne se je vršilo na pobudo jugoslovanskega naroda nacionalne tiskovne Male antante pod predsedstvom Miloje Sokića, poslanca in novinarja, v prostorih jugoslovanskega novinarskega združenja svečano zborovanje novinarjev za rojstni dan prezidenta CSR dr. Edvarda Beneša. Med drugimi uglednimi

Proslava Nikole Tesle v Beogradu

Beograd, 28. maja. p. V Beogradu in v mnogih drugih mestih Jugoslavije so se vršile danes svečane proslave 80-letnice velikega jugoslovanskega znanstvenika Nikole Tesle. V dvorani Kolarčeve univerze je priredil poseben odbor za proslavo akademijo, ki so se je udeležili zastopnik Nj. Vel. kralja Petra II. polkovnik Radovan Popović, ministri dr. Mehmed Spaho, Svetozar Stanković, Dobrivoje Stošević in Dušan Leticia, člani Srbske akademije znanosti, predsednik senata dr. Tomašić, predsednik Narodne skupščine Stevan Čirić, mnogi senatorji in narodni poslanci, bližnji sorodniki Nikole Tesle, posebne delegacije iz 15 evropskih držav, diplomatski zbor itd. Na posebni mizi je bil postavljen dopisni kip slavnega znanstvenika.

Akademijo je otvoril s pozdravnim govorom predsednik prireditvenega odbora Radoslav Avramović, ki je pozdrvil vse prisotne in naglasil, da dokazuje tudi ta proslava, kako velik ugled živa naš učenjak. Sporočil je nadalje, da je Nj. Vel. kralj Peter II. za priznanje velikih zaslug na znanstvenem polju odklonil Nikolo Teslo z redom Belega orla I. stopnje. Prečital je tudi

Obisk dr. Schachta v Bolgariji

Sofija, 28. maja. AA. Poluradni list »Dnie« je objavil danes naslednje brzojavko svojega beograjskega poročevalca:

Prve dni junija bo prispel v Sofijo nemški gospodarski minister in upravnik nemške državne banke dr. Schacht, da vrne obisk upravniku bolgarske Narodne banke Dobri Bozivilov. V Sofiji bo dr. Schacht stopil v stike z zastopniki gospodarskih krogov, ki se zanimajo za uvozno in izvozno trgovino. Razpravljali bodo o klirinški pogodbi, ki v kratkem poteče, in o vprašanju nove pogodbe glede uvoza nemškega blaga, ki ni nemškega izvora, in sicer zaradi izmenjave za izvoz bolgarskega blaga.

V vseh političnih krogih v Sofiji je napravila vest o prihodu dr. Schachta v bolgarsko prestolnico precejšnjo senzacijo. Znano je, da znašajo terjatve bolgarske Narodne banke proti nemški državni banki 600 milijonov levov za blago, ki ga je Nemčija izvozila iz Bolgarske. Na nedavnem obisku pri dr. Schachtu je upravnik bolgarske Narodne banke Bozivilov predlagal, naj bi nemška državna banka plačala del te vsote bolgarski Narodni banki in tujih devizah, da bi mogla Bolgarska nato naročiti za svojo industrijo potrebne surovine. Ostanek terjatve naj bi Nemčija poravnala z lastnim blagom. Dr. Schacht je tedaj ta predlog odbil in predlagal, da bi Nemčija dobavila Bolgarski tudi surovine nemškega izvora, tako da bi bilo mogoče

osebnosti so se zborovanja udeležili tudi češkoslovaški poslanik na našem dvoru dr. Girs, šef centralnega prebrisovalca dr. Kostja Luković, ravnatelj agencije Avale dr. Svetislav Petrović in R. Petrović in g. Spaček, zastopnika generalnega tajništva gospodarske Male antante, ki se zdaj mudita v Beogradu.

Miloje Sokić je pri otvoritvi pozdrvil prisotnega češkoslovaškega poslanika dr. Girs, nato pa izrekil najlepše želje za dolgo življenje in zdravje velikega državnika bratske Češkoslovaške. Ravnatelj »Samorprave« g. Jovanović je predaval o dr. Benešu kot državniku in moralistu, obenem pa o dobi politične zgodovine Češkoslovaške, ki je tesno zvezana z osebnostjo in delovanjem g. Beneša. Na zelo koncizen način je popisal tudi vse tiste zveze, ki so se v tem razdobju okrepile med našima dvema narodoma, ki sta se nahajala v boju za osvoboditev in neodvisnost. Razen tega je omenil moralne ideje g. prezidenta, ki so bile pretežnega pomena za njegov veliki vpliv, ki ga je imel in ga ima tako na Češkoslovaškem kakor v vsej Evropi. G. Benešu smo kot človeku in državniku dolžni mnogo. Predvsem smo mu mi Jugoslovenci dolžni zaradi njegovega delovanja v Mali antanti zahvalo, ker je tu delal kot borilec za mir. V dr. Benešu spoštujemo prijatelja, ki je po 9. oktobru v Zenevi znal vsemu svetu povedati resnico.

Na koncu je g. Jovanović v imenu jugoslovanskih novinarjev izrazil željo za dobro zdravje in dolgo življenje prezidenta dr. Beneša ter vzkliknil: Živel Beneš! Vsi prisotni so vstali in izkazali spoštovanje poglavarju bratske Češkoslovaške.

Nato so sporočili in z ovacijami sprejeli pozdravno brzojavko dr. Beneša, potem je pa povzel besedo češkoslovaški poslanik dr. Girs in se v daljšem govoru zahvalil prisotnim, da so se udeležili tega zborovanja.

G. Sokić se je zahvalil g. Jovanoviću za njegovo odlično predavanje, nato je pa zaključil svečano zborovanje.

Zvečer ob 18. se je vršila na Kolarčevi univerzi svečana akademija Jugoslovansko-češkoslovaške lige.

Velika revija čet praške garnizije

Praga, 28. maja. a. Čeprav je bil danes delavnik, se je Praga prebudila v najsvečanější zunanosti. Mesto je bilo bogato v zastavah, vsi listi brez razlike so objavili članke, v katerih poveljujejo državniške zasluge prezidenta dr. Beneša in poudarjajo, da je bil najboljši učenec prezidenta Osvoboditelja in neustrašiv delavec, ki je vse svoje življenje posvetil službi svoje domovine. Na sportnem stadionu je bila v navzočnosti prezidenta republike revija čet praške garnizije, ki je bila zelo impozantna. Navzočni so bili tudi člani vlade, člani diplomatskega zbora, civilnih, vojskih in cerkvenih dostojanstvenikov in kakih 100 tisoč meščanov, ki so navdušeno vzklikali vojski.

Po končani reviji je predsednik republike dr. Beneš sprejemal čestitke predsednika vlade, predsedstva obeh zbornic in članov diplomatskega zbora.

Tudi v večjih mestih v provinci so se vršile revije čet, mnogostevilna mesta pa so izvolila prezidenta dr. Beneša za častnega občana.

brzojavki, ki ju je Nikola Tesla poslal prireditvenemu odboru in društvu za zgraditev instituta Nikole Tesle v Beogradu kot odgovor na čestitko. V prvi brzojavki se je zahvalil za veliko čast, ki mu jo pripravljajo, in naglasil, da je pač ne zasluži. Obzaluje, da ni storil še več, ter je izrazil željo, da bi bil vsega priznanja bolj vreden spričo novega dela, ki ga bo v kratkem objavil. V drugi brzojavki se je zahvalil za delovanje društva za Teslov zavod, ki mu zagotavlja svojo pomoč. V brzojavki vzklika: Živela Jugoslavija, Nj. Velikanstva in Nj. Visočanstva, mladi orliči iz gnezda Velikega orla!

Nato je predsednik akademije znanosti dr. Bogdan Gavrilović govoril o velikem delu in slavnem imenu Nikole Tesle.

Sledili so govori delegatov iz raznih držav. Vsi govorniki so izražali svoje priznanje delu Nikole Tesle, čigar ime ni proslavila le Jugoslavija, nego vse slovanske države. Akademija je bila zaključena s petjem delavskega pevskega društva »Nikola Tesla« in akademskega zbora »Obilica«, ki je ob zaključku zapel tudi državno himno.

vse bolgarske terjatve poravnati s kompenzacijskimi naročili. Kaže, da so se o stvari že sporazumeli in sicer tako, da dobavi Nemčija Bolgarski blago nemškega izvora v znesku 200 milijonov levov, za ostalih 400 milijonov levov pa lastno blago. Podobno pogodbo naj bi Bolgarska in Nemčija sklenili tudi za bodočo medsebojno trgovino.

Premog za železnice

Beograd, 28. maja. p. Železniška uprava je oddala naročila za dobavo premoga v mesecu juniju. Dobave so oddane po novem razdelilnem ključu, po katerem je procentualna udeležba slovenskih premogovnikov nižja od dosedanje. V splošnem pa je količina naročenega premoga, ako se vpošteva vsi rudniki in državi, v primeri z mesecem majem nekaj višja.

Priključitev Štrigove k sodišču v Ljutomeru

Beograd, 28. maja. p. Zastopnik ministra pravde Dragiša Cvetković je predpisal na osnovi zakona o izven spornem postopku uredbo, s katero se l. junija t. l. prenese pristojnost sreskega sodišča v Čakovcu glede varuštvenih poslov v obeljni Štrigovi na sresko sodišče v Ljutomeru,

Beleške

Občinske volitve v štirih slovenskih občinah

»Službeni list banke uprave« objavlja razpisne občinske volitve za občine Prečno, Št. Peter, Rajhenburg in Senovo. Volitve se bodo vršile v ponedeljek, 29. junija, za Rajhenburg in Senovo ter v nedeljo, 12. julija, za Prečno in Št. Peter.

Vse štiri volitve so posledica izvedene prekomasacije prizadetih občin. Iz dosedanje občine Prečno so bili izločeni nekateri kraji in iz njih osnovana nova občina Št. Peter. Ravno tako so bili iz dosedanje občine Rajhenburg izločeni razni kraji, tako da sta nastali dve občini, Rajhenburg in Senovo.

Ustanovitev novih občin

Notranji minister je podpisal uredbe o spremembah nekaterih dosedanjih občinskih mej. V novomeškem okraju se iz občine Brusnice izloči nekdanja samostojna občina Orehnica in postane zopet samostojna občina. Na enak način se zopet ustanovijo bivše samostojne občine Ajdovec v novomeškem ter Razbor in Stari trg v slovenjegraškem srezu. K Staremu trgu pridejo poleg tega še kraj Ruduše iz občine Podgorje ter bivši občini Vrhe in Seie iz občine Pameča.

Ni in še ne bo sporazuma v združeni opoziciji

Sinočnji »Obzor« piše o odnosih v združeni izvenparlamentarni opoziciji in pravi med drugim:

»Dosedaj ni še dosežen noben konkreten sporazum med KDK in srbskim delom združene izvenparlamentarne opozicije. Razgovori med delegati zagrebške in beograjske opozicije niso dali onih rezultatov, ki so se pričakovali. Kdor pa je bil bolj podrobno poučen o vprašanih, o katerih se je razpravljalo in glede katerih bi se bilo treba sporazumeti, ta ni niti pričakoval, da bi se mogla zagrebška in srbska opozicija tako hitro in tako lahko sporazumeti za nekaj skupni program, ki bi vseboval vsa aktualna vprašanja državnega in narodnega življenja. Od vsega početka je bilo jasno, da stoji na poti velike in številne ovire in težave, ki jih ne bo tako lahko premostili. Srbski del združene izvenparlamentarne opozicije se ni ni med seboj ni sporazumel glede svojega stališča o aktualnih državnih vprašanih. Med demokrati, zemljoradniki in skupino Miše Trifunovića obstojajo velike razlike ne samo v političnem pogledu, marveč so tudi nasprotujočega si mnenja in mnogih kulturnih in socialnih vprašanih, ki so zlasti zaradi demagoške akcije dr. Dragoljuba Jovanovića dobila v srbskem delu opozicije precejšen pomen. Dokler pa ni sporazuma med posameznimi skupinami srbske opozicije, tako dolgo ni mogoče pričakovati, da bi moglo priti do sporazuma o osnovnih političnih vprašanih, ki obstojajo med zagrebškim in srbskim delom združene izvenparlamentarne opozicije.«

Uniforma Zveze kmečkih fantov in deklet

»Kmetiki list« objavlja poziv Zveze kmečkih fantov in deklet, naj si vsi včlanjeni fantje nabavijo zelene srajce in zelene kravate ter znake štiriperesne deteljice. Pri vseh prireditvah naj nastopajo v tem kroju. Poziv pravi v uvodu:

»Slovansko agrarno gibanje, tako na Češkem, Bolgarskem in drugod ter pri nas je izbralo za svojo simbolično barvo zeleno barvo, barvo naših zelenih livad in polj.«

Nemški škofje in Hitlerjeva omladina

Organ nemških katolikov na Poljskem »Der Deutsche in Polen« je objavil te dni oklic nemških škofov na nemško mladino, čegar objava je bila v Nemčiji prepovedana. V oklicu govore škofje o nacionalističnih omladinskih organizacijah ter jih opozarjajo, da morajo izstopiti iz vseh omladinskih organizacij, v katerih je ogrožena njihova katoliška vera. Dalje sporočajo nemški škofje, da so poslali o tej zadevi že dolgo spomenico Hitlerju, ki pa je ostala do sedaj še brez odgovora.

Anglija v vlogi poraženega

Te dni so bili objavljeni stenografski zapisniki sej angleškega parlamenta, ki nudijo zelo zanimiv pregled mišljenja angleških političnih krogov o abesinski aferi. Vsa ta mišljenja se strinjajo v eni točki, da je doživela Anglija v Abesiniji težak diplomatski poraz, čegar dalekosežnosti ni mogoče danes še niti pravilno oceniti. Tako sodi o abesinski aferi jauristični poslanec Hugh Dalton, bivši profesor londonske univerze in bivši podtajnik angleškega zunanjega ministrstva naslednje: »Ni posebno važno, ali se nahaja v Abesiniji petrolej in plodna, za kolonizacijo pripravna zemlja. Zavzetje Abesinije proti volji Anglije je bilo veliko junaštvo in drzno podjetje. Drug ugledni član angleške zbornice Hamilton Bernay smatra, da je Anglija doživela v Abesiniji največje ponižanje od poraza v Smirni l. 1922, »ko so Turki vrgli iz Male Azije Grke, katere so takrat bodril, in podpirali Angleži z denarjem in vojnimi materialom«. Nič manj težka ni sodba znanega pomorskega strokovnjaka, poslanca Fletcherja, ki je dejal: »Mi stojimo pred porazom v naši zunanji politiki, ki ji ni primera, odkar smo izgubili naše ameriške kolonije. Slično misli tudi sir Arhibalid Sinclair, eden zadnjih predstavnikov škotske aristokracije in posestnik 40.000 ha zemlje, ki je dejal: »Potrebno bo dosti časa, da bo javno mnenje oprostilo vlad, ki je odgovorna za ponižanje, katero je doživela Anglija v Abesiniji. Vicomte Cranborn pa je vzdihnil: »Konec abesinske borbe pomenja za nas značilni datum preokreta angleške politike ter zaključuje eno obdobje našega narodnega življenja.«

Mariborski mestni svet

Maribor, 28. maja.

Nocoj je bila v mestni posvetovalnici VII. redna seja mariborskega mestnega sveta. Seje se je udeležil kot zastopnik banke uprave tudi sreski načelnik Popović.

Ex praesidio je župan predlagal odobritev računskega zaključka Mestne hranilnice o preteklem poslovnem letu in je bil njegov predlog soglasno sprejet. Mestni svet je tudi sklenil, da se portretirajo zadnji štirje mestni župani in je v to svrhu določil 20.000 Din.

Član mestnega sveta Sojč je predlagal, naj bi se mizarska dela za magdalensko soto oddala mariborskim tvrkam. Ker pa je upravni odbor dela že oddal neki ljubljanski tvrki, mestni svet tej zahtevi ni mogel ugoditi, sklenil pa je na županov predlog, da bo v bodoče oddajal vsa dela sam in ne več mestni upravni odbor.

Personalne zadeve so obravnavali na tajni seji. Več prošelj za odpis davkov je bilo odgođenih do prihodnje seje, nekatere prošnje zoper predpise mestnih davščin pa so bile ugodno rešene. — Sprejeti so bili novi statuti mestnih podjetij, ker so bili dosedanja le prehodnega značaja.

Mestni svet je odobril obračun pomožne akcije glede uporabe dotacije iz banovinskega bednostnega fonda, ki je znašala za preteklo leto 100.000 Din. — S posojilom, ki ga je občina dobila od borze dela, so zgradili v Gregorčičevi ulici Delavski azil, ki je bil že predlanskim izročen svojim svrham, vendar pa se prostori niso izkoristili. Zato je mestni svet oddal prvo in

drugo nadstropje azila društvu za zaščito delavske mladine, ki se je v Mariboru pred kratkim ustanovilo. Društvo bo v prvem nadstropju uredilo prostore za delavski azil, v katerem bodo imeli brezposelni delalci svoja stanovanja, drugo nadstropje pa se bo uredilo za svrhe delavske mladine. Društvo bo plačevalo občini za vse prostore v prvem in drugem nadstropju najemnine Din 1200. Pogodba velja za 15 let. Proti sta glasovala gg. Petejan in Grčar, ki je celo izjavil, da se bo pritožil.

Mestni svet je ugodno rešil tudi vseh 16 vloženih prošelj za razne podpore in miloščine.

Odobrena je sprememba fasade na novi šoli v magdalenskem predmestju, tako da bo za 200.000 Din manj stroškov, dalje predlog glede razsvetljave glavnega mostu, ki je bila zdaj zelo pomankljiva, predlogi za regulacijo Slovenske ulice, Betnavske ceste med Jezdarsko in Poljsko ulico, Poljske in Frankopanske ulice ter za preureditev nekoga vhoda v Frankopanovi ulici.

Ljubljanski Narodni galeriji je bila dovoljena podpora 2500 Din, a s pripombo, da bi se tudi Ljubljana včasih spomnila kulturnih potreb obmejnega Maribora in za nje kaj žrtvovala. Mariborsko kasaško društvo je dobilo 3000 Din podpore.

Leopold Gusej je dobil obrtno dovoljenje za prevažanje blaga z motornimi vozili, Črešnjak za otvoritev hotela in restavracije, Irma Streicherjeva za otvoritev gostilne.

Javni seji je sledila tajna seja

Spori med duhovščino v Bosni

Zabeležili smo že afere, ki so se razvile v Bosni kot posledica starega nasprotstva med svetno duhovščino in frančiškani. Prišlo je tako daleč, da bi se morali ti spori obravnavati pred posvetnimi sodišči, kar je v cerkvenem življenju neobičajno. Frančiškanski samostan pri Zenici je vložil civilno tožbo proti sarajevskemu nadškofijskemu ordinariatu, ker je bil nadškof dodelil del samostanskega sveta v Zenici tamošnjim svetni župniji. Frančiškani dr. Avgustin Čičić, načelnik katoliškega oddelka v ministrstvu pravde, pa je vložil celo kazensko tožbo proti nadškofu dr. Sariću zaradi nekaterih trditvev v poročilu, ki ga je bil nadškof poslal Vatikanu.

Zagrebški »Obzor« priobčuje sedaj izjavo nadškofa dr. Sarića, ki se je bil nedavno vrnil iz Rima. Nadškof se je postavil na stališče, da gre v zenškem primeru za strogo cerkveno zadevo, ki spada izključno pred cerkveno sodišče. »Jaz pravim, je nadaljeval g. dr. Sarić, da je kaj malo posre-

čeno, da je to vprašanje prišlo pred civilno sodišče, ker to nasprotuje določilom cerkvenega prava. Niti v tej, niti v kakih drugih cerkveni zadevi se kot nadškof ne morem pojaviti pred civilnim sodiščem, ker to prepušča kanonsko pravico.

O tožbi dr. Čičića je nadškof med drugim izjavil: »Kot škof imam dolžnost, da od časa do časa obveščam sveto stolico o razmerah v svoji škofiji in o tem, kar položaj otežuje. Smatral sem za svojo dolžnost, da sv. stolico obvestim o osebnosti p. Avgustina Čičića. Moje poročilo je popolnoma notranja cerkvena zadeva, rezervatno vprašanje. Dolžnost dr. Čičića bi bila, da pošlje svoj odgovor sv. stolici, nikakor pa ne, da po sodišču prepusti to poročilo javnosti in da svojega nadškofa toži pred civilnim sodiščem, ki v tej notranji cerkveni stvari ni pristojno. Zato jaz v tem vprašanju po predpisih kanonov ne smem stopiti pred civilno sodišče.«

Pomirjenje v Palestini

Jeruzalem, 28. maja. o. V teku današnjega dne je napetost popustila v Palestini. V Jeruzalemu je mirno. Policisti ne nosijo več svojih čelad in na mnogih krajih so odstranjene tudi bodičaste žice. Vsi znaki kažejo, da se je položaj nekoliko pomiril. Znano je tudi že število žrtev nemirov v času od 18. aprila do 28. maja. Po teh podatkih sta bila ubita dva angleška vojaka, hujske in lažje ranjenih pa je bilo 7 policijskih agentov ter 17 angleških vojakov. Smrtnih žrtev je bilo med civil-

nim prebivalstvom 47, med njimi 25 Židov, 21 Arabcev in neki Dunajčan. Vseh ranjenec je bilo 332, med njimi je tudi precej hudo ranjenih in se bo število smrtnih žrtev bržkone še povečalo. Zaradi nemirov je bilo aretiranih 979 Arabcev in 275 Židov. Čeprav so bili varnostni ukrepi nekoliko omiljeni, sta vojska in policija v Jeruzalemu in ostali Palestini še vedno v strogi pripravljenosti, ker menijo, da vstaja Arabcev še ni popolnoma zatrta.

Povratek Titulesca v Bukarešto

Bukarešta, 28. maja. AA. Opoldne se je vrnil iz Pariza zunanji minister Titulescu. Na postaji so ga pozdravile mnoge ugledne osebnosti, med drugimi poslaniki Francije, Rusije, Turcije, Grčije, Češkoslovaške, Italije, Poljske, Jugoslavije in Španije. Sprejema se je udeležil tudi predsednik vlade. Jutri bo Titulesca sprejel v avdenci kralj Karol. Pri tej priliki bo Titulescu poročal kralju o mednarodnem položaju.

Ribbentrop v Londonu

London, 28. maja. d. Hitlerjev zaupnik Ribbentrop bo za svojega bivanja v Londonu obiskal ministrskega predsednika Baldwinja in zunanjega ministra Edena, s katerima bo razpravljalo o zadevah, ki se tičejo angleških vprašanj Nemčiji. Njegovo informacijsko potovanje naj bi služilo tudi za pripravo nemško-madžarskih pogajanj. Ribbentrop bo v začetku junija odpotoval v Budimpešto, kjer se že nekaj časa mudi posebna nemška misija.

Zaključek policijskega kongresa

Beograd, 28. maja. p. Mednarodni policijski kongres se je danes zaključil. Popoldne so se udeleženci z avtomobili odpeljali na Oplenac, kjer so se poklonili spomenu kralja Aleksandra. Predsednik kongresa, dunajski policijski predsednik Skubi je položil na grob lev venece.

Popoldne je imel kongres svojo zaključno sejo, na kateri je bilo sprejetih več resolucij. Jutri zjutraj odpotojuje udeleženci kongresa na daljši izlet po državi.

Konferenca o pospeševanju govodoreje

Beograd, 28. maja. p. Kmetijsko ministrstvo prireja zadnje čase celo vrsto konferenc in anket o pospeševanju živinoreje v državi. Danes se je pričela konferenca za pospeševanje govodoreje, na kateri sodelujejo delegati iz vseh pokrajin države.

Berlinska Filharmonija v Zagrebu

Zagreb, 28. maja. o. Popoldne so prispeli z brzovlakom v Zagreb člani berlinske filharmonije. Godbenike je sprejelo na postaji množtevno občinstvo, med njimi člani zagrebške filharmonije, Narodnega gledališča, Društva prijateljev Nemčije in drugi. Berlinska filharmonija je priredila nocoj koncert.

Pogreb žrtev šolarske katastrofe

Brno, 28. maja. g. Izmed 31 pri Rakovičah ponesrečenih otrok še vedno pogrešajo 22, ker je iskanje trupel zaradi narasle vode zelo oteženo. Vojaštvo je na delu noč in dan. Popoldne je bil v Rakovičah pogreb petih otrok in ponesrečenega kočijaža, ki se ga je udeležila velika množica kmetov iz vse okolice.

Šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 28. maja. I. Tudi XI. kolo je stalo kakor predidčevo v znamenju velike forme obeh mladih velemojstrov Elisakasa in Lilienthala, ki sta tudi danes zmagala in znatno popravila svoj položaj. Partija Capablancas—Flohr je bila po 24 potezah remis. Elisakasa je kot črni porazil Löwenfische, Lilienthal pa kot črni dr. Laskerja, ki je s tem doživel že drugi zaporedni poraz. Partiji Ragozin—Kan in Botvink—Rjumin sta bili prekinjeni.

Stanje po XI. kolu: Capablancas 8, Botvink 6 (1), Flohr, Lilienthal 5 in pol, Ragozin 5 (1), Elisakasa, dr. Lasker 5, Kan 4 in pol (1), Löwenfisch 4 in pol, Rjumin 4 (1).

Bošković ostane v zaporu

Beograd, 28. maja. o. Preiskava o falzificiranju kovancev po 50 Din v »Kovnici d.d.« bo v kratkem zaključena. Pričakujejo, da bo padla odločitev še pred sodnimi počitnicami. Zagovornika falzifikatorja Boškovića sta se svojčas pritožila proti odločitvi beograjskega okrožnega sodišča, da mora Bošković še nadalje ostati v preiskovalnem zaporu, ker za njegovo bolezen ni potrebno zdravljenje v bolnici. Sedaj je beograjsko apelacijsko sodišče to odločitev okrožnega sodišča potrdilo.

Iz državne službe

Beograd, 28. maja. p. Upokojeni sta učiteljica Antonija Šijanec iz Razvanja pri Mariboru in strokovna učiteljica Jerica Zemljan v Ljubljani.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, nestalno vreme s prehodnimi nevihtami, zmerno toplo. Dunajsko vremenska napoved za petek: Po vremenskem prevratu kmalu zopet zboljšanje vremena.

Zveza Nemčije in Avstrije z Jadranom

Nova letalska proga iz Berlina čez Dunaj in Ljubljano na Sušak

Na binokstni ponedeljek bo vpostavljen nova zračna proga, ki bo zvezala Celovec z morjem preko Ljubljane, posredno pa bo tako izreden spoj Avstrije in Nemčije z Jadranskim morjem. Ta dan bo priletelo prvo letalo v Ljubljano. Na njem se bo vozil celovški župan, v Ljubljani bo stopil v letalo ljubljanski župan in oba skupaj se bosta odpeljala na Sušak. Na ta način bo simbolično posvečen spoj dveh mest, kateri je doslej poleg državnih mej in Karavank ločila razdalja, ki jo je brz vlak premeril v treh urah in jo bo zračno vozilo skrajšalo na tri četrti ure trajajoč polet.

V ponedeljek bo torej oficijelno otvoritev te dolgo pričakovane in od ljubljanskega prebivalstva močno zaželeno zveze, ki bo napravila Ljubljano za važno postajališče na direktni progi Berlin-Sušak in pomogla našemu mestu, da postane vmesna točka na tej svetovni zračni progi.

Zgodovina te zračne zveze sega nazaj tja v leti 1930. in 1931., ko je bil v Ljubljani ustanovljen Tujskoprometni svet za naše mesto, ki se je takoj začel zanimati za zračno zvezo Ljubljane s Celovcem in Salzburgom. Ze takrat so se vršili razgovori s tujskoprometnimi osebnostmi Avstrije, tako z dvor. svetnikom Hoffmann Montanusom, načelnikom Tujskoprometne zveze za Salzburg, na eni strani in z našim Aeroputom na drugi strani. Takrat pogajanja niso imela uspeha, ker so se Avstrijci bolj oglašali za zvezo Dunaj-Gradec-Zagreb-Sušak, ki je bila nato tudi usta-

novljena. Izkazalo pa se je, da proga Gradec-Zagreb ni bila skoro prav nič frekventirana, in zato so se Avstrijci lani, ko je bivši župan dr. Ravnihar obiskal celovškega župana in na konferenci, ki se je ob tej priliki vršila, zagovarjal zvezo Celovec-Ljubljana-Sušak, prav radi začeli baviti s to kombinacijo. Dne 9. novembra l. 1935. pa je bila ponovno v Celovcu seja, ki jo je sklical župan mesta Celovca in ki so se je udeležili poleg njega župan salzburski, načelnik tujskoprometnega urada v Salzburgu, generalni ravnatelj Avstrofluga, odnosno Oesterreichische Luftverkehrs A. G. inž. Deutlmoser, dalje dr. Rape v zastopstvu generalnega direktorja Aeroputa in obč. svetnik Hribar Rado kot zastopnik ljubljanskega župana. Na tej konferenci je inž. Deutlmoser predlagal, naj se tako zvana avstrijska južna proga Dunaj-Gradec-Zagreb-Borovo-Beograd opusti, kolikor sega na jugoslovensko ozemlje, ker ima močno konkurenco v progi Air France, ki leti v Beograd preko Budimpešte, je hitrejša od avstrijske proge in zato mnogo bolj obiskana. Promet na progi Gradec-Zagreb pa je zelo majhen, često so letala na tej progi nezasedena, med tem ko je nadaljnji del proge Zagreb-Beograd, ker spaja glavni jugoslovenski mesti, seveda dobro zaseden. Na drugi strani pa je v Avstriji in v Nemčiji veliko zanimanje za jugoslovenski Jadran in zato bi tudi že iz tega razloga kazalo prestativiti progo na Dunaj-Gradec-Celovec-Ljubljana-Sušak.

Ta predlog inž. Deutlmoserja je bil vsem zborovalcem simpatični; krepko sta ga podprla tudi oba jugoslovenska zastopnika. Tako je prišlo do ustanovitve nove proge, ki bo vezala Berlin z Ljubljano in Sušakom Potovanje po novi progi iz Berlina na Sušak bo trajalo le šest ur. Vozni red bo približno tale: Odlet iz Berlina ob 7.00 zjutraj, prihod na Dunaj ob 9.25 (odhod ob 9.40), prihod v Gradec ob 10.35, v Celovec ob 11.30, v Ljubljano ob 12.15 in na Sušak ob 13. S Sušaka bo avion odhajal ob 14., bo na Dunaju ob 17.20 in morebiti v Berlinu istega dne ob 20.10.

Na ta način dobi Ljubljana poleg dosežane zveze z morjem še izredno važno vsakdanjo zračno zvezo z Gradcem, Dunajem in Berlinom, kar nas tesno spoji s srednjeevropskim zračnim omrežjem, kajti z Dunaja in iz Berlina imamo zračne zveze z vsemi glavnimi mesti Srednje, Vzhodne in Zapadne Evrope. Preko Sušaka, Zagreba in Beograda pa smo zvezani z Atenami, Bukarešto, Carigradom in torej z vso južno Evropo, Balkanom in Orientom.

Te kratke navedbe nam pojasnjujejo vso važnost nove zračne zveze in zato zaslužni otvoritev te proge, da jo smatramo v Ljubljani kot posebno slovesnost in jo na primeren način praznujemo. Trenutek, ko si bosta na ljubljanskem letališču podala roke celovški in ljubljanski župan, pomeni pričetek nove ere v razvoju Ljubljane, ki se bo s tem izdatno približala najvažnejšim srednjeevropskim centrom.

ALBUS DOMAČE MILO

ČUVA VAŠE PERILO!
Dobiva se povsod! Pazite na ime Albus!

Kdo je ta pisma pisal, se ni dalo ugotoviti. Zdaj, ko je ta roparska tolpa pod ključem, pa se je ugotovilo, da je prav Peter Črček izdelal načrt za roparski pohod k bogatemu Američanu. Planitev pri Američanu bi se izvršila na tale način. Vsi, ki so sodelovali pri ropu pri Borštarnarjevi, bi se preoblekli: dva v orožnika, dva v finančna stražnika in eden v policijsko uniformo, kakršne ima ljubljanska policija. Najeli bi avtomobil, ki jih bi pripeljal v Martinjo vas k Američanovi hiši. Vsi bi tedaj naglo stopili v hišo, kjer bi Lamucu napovedali aretacijo. Eden izmed njih pa bi mu tedaj prebral ponarejeno odločbo finančnega ministrstva, ki bi zahtevala na podlagi anonimne ovadbe temeljito hišno preiskavo, češ da Američan ponarejuje bankovce. Seveda bi tolpa pri-

tej »preiskavi« zaplenila ves denar. Po izvršenem delu pa bi se roparji spet odpeljali na dogovorjeno mesto, kjer bi se preoblekli v civilno obleko in šli vsak svojo pot. Sredstva za ta drzen podvig, kakor za nabavo uniform in opreme, so si roparji oskrbeli pri Borštarnarjevi. Brez dvoma bi se ta rafinirani načrt roparjem posrečil, da se ni zadeva z Borštarnarjevo tako hitro razčistila.

Razprava proti roparski tolpi po menda kmažu. Sodišče jim je že postavilo zagovornike. Roparje bodo zagovarjali odvetniki gg. dr. Režek, dr. Vašič, dr. Trošt, dr. Gros, Pečar, Bučar in Vebler. Morilca Venecijo bo zagovarjal dr. Gros, njegova morilkega tovariša Kazimira Zahorika pa dr. Vašič.

Bogata družina zaprta zaradi vlomov

Presenetljivo razkrivanje nenavadne vlomilske družbe

Poljčane, 28. maja. Te dni je bila izsledena večja vlomilska tolpa, ki je že dalje časa strahovala prebivalce Dravinske doline in bližnje okolice. Od lani do letos je po raznih krajih v okoljih orožniških postaj pri Sv. Duhu, Ločah, v Poljčanah in celo v Šmarju izvršila skupno 20 vlomov.

Vestnim orožnikom iz Loč in Poljčan se je zahvaliti, da so zdaj rokovanjšči na varnem. Gnezdo te vlomilske družbe je bilo pri posestniku Habjanu Jožefu v Cerju nad Poljčanami. Glavni krivec in vodja je bil 21-letni delavec Jože Vengust, ki je bil čez dan zaposlen kot delavec v neki tukajšnji veletrgovini, a noči je porabljal za tatinske pohode. Zvesta pomagata sta mu bila Habjanova sinova 25-letni Jože in 21-letni Franc. Med aretiranci, ki so bili vsi odvedeni v konjske zapore, pa sta tudi njegovi sestri Angela in Marija obnemem z očetom. Značilno je, da je stari Habjan, pri katerem se je vlomilska tolpa shajala, posestnik s 30 orali zemlje in več glavami živine.

Vlomilce so izdale kokeši, ki so bile ukradene usodno noč pri neki posestnici v Ločah. Okradenka je zadevo prijavila orožnikom, ki so obiskali osumljeno Habjanovo hišo. Tu se jim je nudila tragikomična najdba. Vseh šest ukradenih kokeši je bilo že delno oskubljenih, delno že pečenih.

Orožniki pa so našli pri preiskavi še mnogo drugih sumljivih predmetov, za katere domači niso mogli povedati, kje so jih dobili.

V zvezi s tem in s štirimi nedavno izvršenimi vlemi enkrat pri poljčanskem župniku in trikrat v viničarijo neke posestnice v Studencah pri Poljčanah, so ponovno izvršili preiskavo ločki in poljčanski orožniki. Uspeh ni izostal. Našli so pri njih in v bližnem Jagodičevem gozdu pod neko skalo skrite pri omenjenih vliomih odnesene predmete: posteljne oedeje, čevlje, perilo, več oblačil, daljnogled in več ur. Poleg je bilo še več predmetov neznanih lastnikov.

Vrednost ukradenega blaga, ki je na tukajšnji orožniški postaji in čaka lastnikov, gre v lepe tisočake. Na orožniški postaji pa se stalno javljajo še novi oskodovalci, ki vsi obtožujejo to zloglasno vlomilsko družbo. Vlomilci so kradih tudi najbednejšim. Tako je tožil neki blapec iz Spitalca, da so mu odnesli blaga v vrednosti 1000 Din, kar predstavlja njegov celoletni zaslužek. Najrajši se je tolpa udeleževala v sosednih okoljih, da bi tukajšnje orožništvo, pred katerim je imela strah še iz prejšnjih let, držala na napačni sledi. No, ljudstvo se bo zdaj oddahnilo, za kar vse priznanje našim vrlim orožnikom!

Jutri prekrasen film, kakršnih je Ljubljana le malo videla!
REGINA Luise Ulrich Adolf Wohlbrück
Toliko prisrčnosti, ljudskih prizorov, lepote in srca ni bilo doslej še v nobenem filmu! — Ljubljana bo z navdušenjem sprejela to premiero v KINU UNIONU!

Letina ob Muri uničena

Vodovje je upadlo — Prekinjen cestni promet

Ljutomer, 27. maja. Kakor je »Jutro« že dvakrat poročalo, je Mura v nedeljo dne 24. t.m. naglo naraščala. Do Veržej je prispel val povodnji v nedeljo popoldne ter dosegel v ponedeljek najvišjo stopnjo 2.10 m nad normato. Voda je preplavila naglo ves industrijski teren ter nastopila ob banovinski cesti Veržej-Dokležovje na eni strani do hiše usnarja Kosija iz Veržej, na drugi strani pa je vdrla v vas Dokležovje, kjer je stala nad 2 m visoko. Preplavila je tudi cesto v dolžini 2 km. Na Krapju je pridrla do Sumakove gostilne, na cesti Mota-Razkrižje pa je ob križišču s cesto v Pristavo tekla v širokem pasu in do 60 cm globoka preko pristavskih in razkrižjih njiv v Štavnico, ki na srečo ni bila preveč visoka.

le ceste že na suhem, toda hudo razorane, do 70 cm globoko, in posnete. V poplavljenem pasu so vsi posevki uničeni, trava je blatna, uničena pa je drugo leto že vsa divjačina, posebno fazani in jerebice. V Dokležovju so se sesedle 4 koke, zgrajene iz blata, ki ga je voda razmečkala. Voda je poškodovala tudi manjši leseni most na prekmurski strani velikega lesenega mostu pa ni dosegla. Škoda še ni preocenjena, je pa zelo velika. Ocenili jo bosta komisiji iz Ljutomera in Dolnje Lendave. Promet na cesti Veržej-Dokležovje je ukinjen, dokler ne popravijo mosta. Nujna potreba je, da se zgradi na omenjeni cesti še en premost, ob cesti Mota-Razkrižje pa je treba Muro regulirati, saj je še samo streljaj od nje oddaljena in odnaša neprestano njive in travnike.

Strela je včeraj zažigala in omamljala

Štiri poslopja zgorela — Dve osebi onesveščeni

Kamnik, 28. maja. Danes popoldne okrog 14. ure so se pričeli zbirati nad Kamnikom težki oblaki, ki niso obetali ničesar dobrega. Kmažu se je razvnela strašna nevihta. V smartnem je strela udarila v hišo posestnikov Janeza Ulčarja in Martina Laznika. Na mah sta bili obe hiši v plamenih. Ogenj je zajel tudi obe gospodarski poslopji poleg njiju. Gasilci, ki so prišli na pomoč iz Duplice in Homca, niso mogli ničesar več oteči, ker se je ogenj širil prav z bliskovito naglico. Vsa štiri poslopja so pogorela do tal. Rešili so le pohištvo in gospodarsko orodje ter obvarovali požara soseščne lesene, s slamo krite hiše v neposredni soseščini. Tako so ves kraj obvarovali še večje nesreče. Škoda, ki jo je požar povzročil vsakemu izmed obeh po-

sestnikov, cenijo na 25.000 Din. Ulčar je bil zavarovan za 2.000, Laznik za hišo 2.500, za orodje in pohištvo, ki so ga vsega rešili pa za 7.500 Din. Oba posestnika, ki imata veččlanski družini, sta zaradi požara hudo prizadeta.

Tudi v Nočeah pri Homcu je strela tresčila v neko hišo, v kateri je razbila vsa stekla na oknih in omamlila 29 let staro Marijo Zupanovo, ki je stala ob oknu. Prav tako je v Volčjem potoku udarila v hišo posestnika Škerjanca. Vsa stekla na oknih so razbita in zidovi ožgani. Strela je v tej hiši omamlila 14-letnega domačega sina Karla. Iz Kamnika so pozvali v Nočeah in Volčji potok zdravnik dr. Puclja, ki je spravil Zupanovo in Škerjančevega fanta k zavesti. Obeima se v ostalem ni pripetilo ničesar hudega.

Grehi Zahorikove roparske družbe

Na gangsterski način so hoteli izropati tudi bogatega Američana v Martinji vasi

Črček, Alojzij Hiršman, Kazimir Zahorik (črni) Jože Seban in Janez Črček sestelanska roparska družina, ki je izvršila drzen vlom v stanovanje žel. vdove Borštarnarjeve v Mokronogu. Od leve proti desni so: Alojzij Metelko, Peter

Novo mesto, 28. maja. Ko so polovili člane Zahorikove roparske tolpe, ki je izvršila zadnji roparski vlom v Mokronogu v hišo vdove Katarine Borštarnarjeve, je nastal po Dojenjskem v tem pogledu mir. Prava sreča je, da so naši vrli orožniki spravili za zamrežena okna tolpe, ki je imela v programu še načrte, kakršne je sicer pripisovati le ameriškim gangsterjem.

sar je bilo v zidancih na pretek, prijetno zabavala. Izbrala sta si iz zaloge le izbrana vina, ki so jima kmažu stopila v glavo. Že do dobra okajena sta se začela razjedovati po občirni Bučarjevi zidnici. Venecija je kmažu iztaknil v neki omari Bučarjevo admiralsko uniformo, ki je imela na sebi odlikovanja. Morilec je segel po njej in se preoblekel v admiral. Tako preoblečen je stopil pred ogledalo in vprašal Drobnetca, ali bi ne bil postaven admiral. Drobne ga je iz občudovanjem ogledoval in mu na vprašanje potrdil, češ da se uniforma zaradi tega tako lepo prilega, ker je udrtega želodca kakor prejšnji vojk. Kmažu po tem dogodku je bil Venecija aretiran. Prav tako Drobne. Orožniki so oba obvedli v Kostanjevico v zapor, odkoder se je obema posređilo pobežniti. Venecija pa se je pri begu poškodoval in zato prišel znova v zapor. 22letni Kazimir Zahorik, doma iz Zagorja

ob Savi, je po roparskem umoru Repovža in hčerke skoro pet mesecev užival prostost. Po svetu se je potikal pod napačnim imenom. Na svojih potih se je seznanil s 46letnim ljubljancem monterjem Alojzijem Hiršmanom. Skupaj sta hodila po Hrvaški in Beli krajini, odkoder sta dospela v Mokronog. Kakor pravi ljudje, se je Zahorik med tem časom dalje časa zdrževal v neki vasi pri Mirni in je od tam večkrat posetil Catež. V Mokronogu sta so on in Hiršman seznanila z ostalimi roparskimi tovariši, s pomočjo katerih sta kasneje izvršila pri Borštarnarjevi rop. Načrt za ta rop je izdelal 33letni Črček Peter, doma izpod Zajostne gore pri Mokronogu. Črček sam pri ropu dejansko ni sodeloval, pač pa je s pajdaši delil plen. Fant svoje osebe nikoli

Levo: Hiršman Desno: Zahorik

ne izpostavlja nevarnostim, pač pa je zelo spreten v izdelavi načrtov za roparske in tatinske pohode.

Hiršman Alojzij je star grešnik, vendar ne tako hudoben. Ko je izvršil pri Borštarnarjevi rop v družbi s »kapotome«, kakor so nazivali pajdaši Zahorika in Sebanca Jožeta, sta zadnja hotela staro Borštarnarjevo, če bi delala preveliko hrupa, tudi umoriti, pa je Hiršman obema zapretil, češ: »če mislita delati kakne neumnosti, se rajši odstranite«. Drugi dan po izvršenem ropu jo je Hiršman popihal proti Trebnjemu in Vel. Loki.

Preden pa je šel Hiršman svojo pot, so imeli vsi udeleženci tega ropa posvetovanje, na katerem je imel prvo besedo Peter Črček, ki so ga pajdaši imenovali šefa operativnega oddelka. Na potu proti Vel. Loki se je Hiršman oglašil v neki vasi pri nekem posestniku. Ko se je ropar v njegovi hiši okrepčal, je postal zgovoren. Med pogovorom je Hiršman doznal, da je hiša stromašna. V soto je tedaj tudi večkrat stopila mlada gospodarjeva hčerka, na kateri je večkrat občitalo Hiršmanovo oko. Gospodarjevo vzdihovanje, da so slabi časi, je Hiršman spretno izrabil. Nastopil je kot bogatin. Gostitelju je velikodušno poklonil 1100 Din. Ko je gospodar nesel denar kazat svoji družini je s tujcem v sobi ostala le hčerka, ki ji je Hiršman takoj stavnil ponudbo: »Za pikanten doživljaj, gospodična, 300 Din«. Denar je Marija sprejela. Po tej pustovalščini je tudi Hiršman prišel ob svojo soto.

27letni Metelko Alojzij in 22letni Sebanec Jože, doma iz Brezovjce pri Mokronogu, sta prvič padla v zločin. Metelko se dejansko ni udeležil ropa pri Borštarnarjevi, pač pa je ostalim pajdašem povedal, da hrani Borštarnarjeva denar. Črček Janez, etar 35 let, brat Petra, pa je prodal Hiršmanu in Zahoriku dva revolverja.

Ze pred tem ropom, ki so ga omenjeni izvršili, je Peter Črček izdelal obsežen načrt, po katerem naj bi tolpi prišli v roke težki okrepčal, je postal zgovoren. Med pogovorom je Hiršman doznal, da je hiša stromašna. V soto je tedaj tudi večkrat stopila mlada gospodarjeva hčerka, na kateri je večkrat občitalo Hiršmanovo oko. Gospodarjevo vzdihovanje, da so slabi časi, je Hiršman spretno izrabil. Nastopil je kot bogatin. Gostitelju je velikodušno poklonil 1100 Din. Ko je gospodar nesel denar kazat svoji družini je s tujcem v sobi ostala le hčerka, ki ji je Hiršman takoj stavnil ponudbo: »Za pikanten doživljaj, gospodična, 300 Din«. Denar je Marija sprejela. Po tej pustovalščini je tudi Hiršman prišel ob svojo soto.

27letni Metelko Alojzij in 22letni Sebanec Jože, doma iz Brezovjce pri Mokronogu, sta prvič padla v zločin. Metelko se dejansko ni udeležil ropa pri Borštarnarjevi, pač pa je ostalim pajdašem povedal, da hrani Borštarnarjeva denar. Črček Janez, etar 35 let, brat Petra, pa je prodal Hiršmanu in Zahoriku dva revolverja.

Ze pred tem ropom, ki so ga omenjeni izvršili, je Peter Črček izdelal obsežen načrt, po katerem naj bi tolpi prišli v roke težki okrepčal, je postal zgovoren. Med pogovorom je Hiršman doznal, da je hiša stromašna. V soto je tedaj tudi večkrat stopila mlada gospodarjeva hčerka, na kateri je večkrat občitalo Hiršmanovo oko. Gospodarjevo vzdihovanje, da so slabi časi, je Hiršman spretno izrabil. Nastopil je kot bogatin. Gostitelju je velikodušno poklonil 1100 Din. Ko je gospodar nesel denar kazat svoji družini je s tujcem v sobi ostala le hčerka, ki ji je Hiršman takoj stavnil ponudbo: »Za pikanten doživljaj, gospodična, 300 Din«. Denar je Marija sprejela. Po tej pustovalščini je tudi Hiršman prišel ob svojo soto.

Ciganska drhal pleni v Beli Krajini

Oboroženi so prišli streljat in ropat v Semiču

Semič, 28. maja. Včeraj ponoči je prišlo v Semiču do podobnega dogodka, kakor so ga zadnjič doživela Gorice pri Golniku, samo da je tokrat nastopila družba kakšnih 15 s puškami, karabinkami in samokresi oboroženih rokopis njihovo početje vodilo še do resnejših rezultatov. Na cesti, ki drži od Kumpateljna proti Semiču, se je ponoči na lepem pojavila tolpa ciganov, ki je bila očitno namenjena na prave tolovajske podvige. Najprej so vdrl v vinsko klet Matije Sprajcerja s Stare žage, ki stoji ob cesti, in se napili do vrha. Odtod so jo mahnilo proti Semiču, in ko so prišli do trgovine Josipa Stefana, so zagnali huronski krik in začeli streljati. Med divjim kričanjem so vlomili v trgovino in izropali vse, kar jim je prišlo pod roko. Odnesli so mnogo kave, tobaka, manufakturnega blaga in perila, da ima trgovec nad 6000 Din škode.

rolete in šipe na izloženih oknih, občutno pa so poškodovali tudi streho. Po njihovem odhodu so našli na kraju njihovega razbojništva 26 praznih nabojev iz pušk in karabink, iz samokresov pa so dali nad 100 strelov. Na srečo pa so tolovaji kmažu zapadli roki pravice. Prijeli so jih orožniki v Uršnih selih in jih izročili sodišču. Tudi nekaj blaga je okradeni trgovec dobil nazaj, v kolikor se ni pri vplomu in na poti pokvarilo.

Trgovec Sprajcer stanuje v sosednji hiši. Ko se je na vik in krik vlomilcev prebudil, je prižgal luč, da bi se ogledal za tolovaji, a tedaj je izpred hiše padel glas: »Utrni svetlo, puceču!« Naslednji hip so potili strel in samo sreča je bila, da trgovec ni bil zadet. Brž je upihnil luč in se z ženo zatekel na podstrešje. Prav tako so se na podstrešje umaknili tudi njegova mati in drugi člani družine, ki stanujejo poleg trgovine, a pijani cigani med katerimi je bilo tudi nekaj žensk so še skozi strop streljali s puškami in samokresi za njimi.

Ko so opravili svoje delo, so nakradeno blago povežali v cule in odšli. Trgovec Stefanu niso prizadejali samo škode s tatvino, temveč so smu doobra razbili tudi

Se en vlom
Metlika, 28. maja. V eni zadnjih noči so neznanj tatovi obiskali čevljarsko delavnico Antona Stefančiča v Podzemlju in mu skoraj do kraja izpraznili vso zalogo. Med drugim je z njimi izginilo 13 parov ženskih in 20 parov moških visokih čevljev, 6 parov otroških in 5 parov nizkih ženskih čevljev, 6 velikih kož kravjega usnja, 15 parov podplatov in še več drugega čevljarskega blaga, da trpi mojster nad 6000 Din škode. Orožniki iz Gradača na vse strani intenzivno potvujejo za vlomilce.

Dve hudi nesreči na Barju

Nezavesten voznik apna na cesti — Sinčku je pri košnji odrezal roke

Ljubljana, 28. maja. Dopoldne je neznan motociklist na cesti bijzu barjanske šole opozoril nekega pasanta, da v jarku ob Peruzjevi cesti, kakšnih 200 metrov od šole, nekdo leži ves pobit. Kmažu nato so na označenem kraju v resnici našli mladega moža vsega okrvavljenega in s hudo ranjeno glavo, v katerem so spoznali 36-letnega Ivana Hrovatina, posestnika z Gorice pri Preserju. Nedaleč od njega je stal voz živega apna, ki ga je s parom konj vozil proti Ljubljani. Kako je prišlo do nesreče, Hrovatin ni mogel pojasniti, ker je pri padcu skoraj izgubil zavest. Kakor pripovedujejo ljudje, je mož sedel na vozu, pa mu je iznenada prišlo slabo, da je omahnil, še bolj verjetno pa je, da so se mu konji iz kakršnegakoli vzroka splašali in je pri tem izgubil ravnovesje. Od kraja, na katerem se je Hrovatin onesrečil, sta konja v resnici vozila dalje, dokler nieta zadelo ob brzojavni drog kraj ceste

in je eden izmed njiju padel v jarek, da so ga pozneje z težavo dvignili nazaj. Vsekakor se bo morala pozanimati oblast, do kaj, kako je do nezgode prišlo. Reševalci so ranjenca prepeljali na kirurški oddelček.

Barje je imelo danes svoj črni dan. Kmažu potem, ko so Hrovatina prepeljali v bolnišnico, so bili mestni reševalci nujno klicani v Črno vas, kjer je prišlo na Vidmarjevem posestvu do strašne nesreče. Gospodar je s strojem kosil na travniku, nedaleč od njega pa se je igral njegov še ne dve leti stari sinček Vinko. Otrok se je zalzel v visoko travo, da je očetu izginil izpred oči, a ko je šel s strojem okrog, je ostro rezilo na lepem zgrabilo v travo skritega sinčka za ročice. Stroj mu je levo roko pri zapestju odrezal, desno pa tudi občutno pohajbi.

Samo še danes ob 16. uri
HANS ALBERS
TAJNI KURIR
»ELITNI KINO MATICA«
TELEFON 21-24

Dnevi pospeševanja trgovinskega prometa so tu

Velesem in binokostni prazniki, ki privabijo v Ljubljano toliko poslovnih ljudi, zahtevajo od industrijev, trgovcev in obrtnikov odločnega sodelovanja za pospeševanje trgovinskega prometa. Seznanjajte konsumente in trgovce s svojimi tvrdkami, svojimi produkti in blagom z najučinkovitejšim reklamnim sredstvom

z oglasi v binokostni številki „Jutra“.

Domache vesti

Spoštovanim naročnikom. Položnice za one cenjene poštne naročnike, ki jim je naročnica potekla, so bile priložene včerajšnji številki lista. Če je kdo zadnje dni, ko so položnice za nje zbirale, naročnico ne plačal naj položnice ne smatra več za opozorilo ali opomin marveč naj jo blagovito shraniti in jo uporabiti pri prihodnji priložnosti. Kdor ima zaostanek, naj ga blagovito poravnati, da si varuje pravice do zavarovanja pri družbi »Jugoslavija«. Naročniki, ki gredo na počitnice, v letovišča ali kopališča, naj blagovito izločijo nekaj dni pred odhodom naznaniti upravištvu lista svoj nov naslov, a na koncu podpisati naj prištevajo tudi svoj stari, dosežani naslov. Le tako bo upravištvu mogoče list brez zamude usmeriti iz starega na novi kraj naročnikovega bivanja. Uprava »Jutra«.

Vladimir Nazor gre v pokoj. Pesnik Vladimir Nazor, ki bo jutri praznoval 60. letnico, je bil zadnja leta ravatelj banovinske sirotišnice v Josipovcu nad Zagrebom. Zlat je podal ostavko in gre v pokoj. Modernizacija sirotišnice na Josipovcu, ki je urejena na zelo primitivni način, zahteva mnogo truda in stroškov in preureditev se bo mogla izvršiti pod vodstvom kekega mlajšega uradnika. Vladimir Nazor pa se bo, čvrst kakor je pri svojih 60 letih, lahko mirno posvetil svojem književnemu delu.

HALO FOTOAMATERJI TOURIST FILM JE TU.

Nič več si Vam ni treba beliti glave z osvetljevalno tabelo, Foto Touristu-Lojze tu smuču se je posrečilo dobiti film na katerega je vseeno koliko osvetliti — več ali manj, vedno dobiti lepe ostre slike. Film stane Din 16.—, povrh pa dobiti še lepo povečano sliko vel. 13x18 cm gratis. Poizkusite in prepričajte se!

Se priporoča
Foto Tourist — Lojze šmuc
LJUBLJANA, ALEKSANDROVA C. 8.

Ivan Meštrovič je prodal svojo hišo. Zadranko osiguravajoče društvo v Zagrebu je kupilo hišo Ivana Meštroviča v Draskovičevi ulici 13. v Zagrebu za poldrugi milijon dinarjev. Družba bo hišo prevzela in zgradila lepo palačo.

Mezno gibanje delavstva po Jugoslaviji. V inspekciji dela ministrstva za socialno politiko so se v sredo drugič sestali predstavniki stavkojočih stavbinskih delavcev in gradbenih podjetnikov iz Beograda in Zemuna. Po zaslišanju predstavnikov obeh strank je minister Cvetković poudaril potrebo sporazuma in je apeliral na podjetnike, naj vidijo težavni položaj stavbinskega delavstva. Enako je pozval delavce, naj popustijo, kolikor morejo, obem pa je napovedal, da bodo v kratkem izdane uredbe, s katerimi bodo regulirani odnosi delavcev in službodajalcev. — Tudi družod so se pričela mezdna gibanja. V Zagrebu je poleg stavbinskega delavstva stopilo v stavko okrog 1000 sobnih slikarjev, nadalje delavci v tovarni svile, pripravljajo se pa k stavki tudi mizarji in frizerji. V Varaždinu se nadalje stavka 2000 delavcev rovarne Tivar, zdaj so v mezdnem gibanju še delavci tekstilnega podjetja v Oroslavju, v Karlovcu pa v tekstilni tovarni Josefa Vlaha. Mir so doslej ni nikjer kalil. — V Trepči, kjer traja rudarska stavka že 16 dni, se nadaljuje pogajanja. Pač pa je bil dosežen sporazum v rudniku v Ostrovici, kjer so se delavci po 11 dneh vrnili na delo. V mezdnem gibanju so tudi delavci, kakih 500 po številu, pri rožnem podjetju Bosna-Boa v Banjaluki. Odpovedali so kolektivno pogodbo, ki poteka 15. junija, in zahtevajo, da se jim mezde povišajo za 15%.

Za binokostni v planine: Dva praznika bosta na razpolago planincem, ki morajo med tednom naporno delati v pisarnah in v svojih poslovnih zadevah. Najprimernejši je odhiti v planine, kjer človeka ne moti skrbna vsakdanost, marveč se počuti sproščene vse skrbi in nadlog, ki ga sicer tarejo v življenju. Za vedno bivanje je najprikladnejši Bohinjski kot s temnim Bohinjskim jezerom, ki se širi med svežim zelenjem obrežnih gozdov ob vnožju Pršičva, Komarče, Komne, Vogla in drugih vrsčev, s katerih prijazno sije zgodnje poletno sonce na »Zlatogorje in Sv. Janez, ki nudita posetnikom vse udobnosti. Izlet na Črno Prst iz Boh. Bistvice je priporočljiv radi krasnega razgleda na Triglavsko pogorje, osebno izpred Orožnevo koč, ki bo v tem času oskrbovana. Na Golici mrgoli veseli planincev med številnimi belimi narcisami in drugimi duhtecimi planinskiimi cvetkami. Spodnja kočica nudi udobno prenočišče tudi za več dni. V dolno Vrat vabi Aljažev dom, tik pod severno steno Triglava, odkoder more turist opazovati elementarne sile plazov, ki drve v dolino. Prehod preko Praga na Staničevo, ki bo oskrbovana za praznike, je mogoče le izvežbanemu in primerno opremljenemu planincu; sicer je vzpon na Staničevo koč skozi Zgor. Krmo. Pod Majstrovko stoji obdana od skalnatih vrsčev na Vrščju Erjavčeva koč, ki bo odsej stalno oskrbovana. Begunjska je razkazuje svojo pestro planinsko floro in Robjekov dom nudi občudovalcu gorske prirode prijetno zavetišče. Razgled po vseh planinah Slovenije nudi Ljubnik, kjer stoji na vrhu planinska postojanka škofješko podružnice, ki je stalno oskrbovana. Kamniške planine bo-

do dostopne za Binokostni. Oskrbovana bo kočica na Kamniškem sedlu ter Cozova kočica, kočica na Veliki Planini in Dom na Kravcu so dobro znani planincem pozimi in poleti. Ob vnožju Savinjskih vrsčev pa leži Dom v Kamniški Bistrici, kamor je prijetno speljana pešpot na desnem bregu Bistrice. Pohorje, vse v zelenju, ima številne izletne točke. Iz Slovenjgradca je najprikladnejši vzpon na Kremžarjev vrh. Logarska dolina vabi s svojim edinstvenim čarom. Planinci, hitite v naravo. Slovensko planinsko društvo v Ljubljani daje vsakomur vse potrebne informacije.

Idrijske narodne pesni bodo peli pevci »Ljubljanskega Zvonca« pod vodstvom gg. Zorka Prelovca in Doreta Matula na Idrijskem večeru v ljubljanskem radiu v sotočju 6. junija in na velikem izletu k Sv. Troju kraljem nad Rovtami v nedeljo 7. junija. Pri obeh prireditvah sodeluje tudi ljubljanski šramel kvartet pod vodstvom g. dr. Karolina.

Društvo za ureditev podzemeljskih jam v Ponovi vasi pri Grosuplju bo obhajalo na binokostno nedeljo in ponedeljek 10letnico odkritja jame župana Permeta, ki je zdaj že dobro urejena, tako da je vsakomur lahko dostopna. Vhod je skozi tako zvano Ledeno, s čimer je jama povečana na dvakratno prvotno dolžino. Z ureditvijo in električno razsvetljavo je jama mnogo prihodljiva. Ob 10letnici bo jama električno razsvetljena. Ljubitelji narave, obiščite ta podzemeljski čar.

Poplava Drave in Mure v hrvatskih krajih. Vodovje Drave in Mure je tudi v hrvatskih krajih prestopilo bregove in povzročilo mnogo škode. Zlasti se je Drava razlila pri Varaždinu, kjer je mestoma prekinila promet in odnesla mnogo zemlje ter porušila tri kmečke hiše. Ko je Drava že začela pomalem vpadati, se je Mura razlila v bližini Legrada, kjer se izliva v Dravo. Pri Kotoribi in Legradu se je razlila čez 300 orlov plošne zemlje. Samo občani Legrada trpe okrog 300.000 Din škode. **Knjižnica o raku.** Društvo za proučevanje in pobijanje raka v Ljubljani bo v kratkem izdalo knjižico z glavnimi smernicami za uspešno pobijanje raka in splošnimi navodili, kako naj vsak posameznik poskuša pripomoči k zgodnjemu spoznavanju te bolezni. Knjižica je spisana tako, da bo vsakemu razumljiva. Kdor že sedaj naroči knjižico, naj pošlje obem z naročilom 6 Din. Pozneje bo cena znašala 10 Din. Naslov za naročila: Društvo za proučevanje in pobijanje raka v Ljubljani, Stara pot 3.

Zoper trdo stolico, hemoroide in črevesni katar je naravno FRANZ-JOSEFOVA grenčica, večkrat na dan použita, dobro sredstvo.
Ug. reg. št. 10480/36

Prešernova kočica na Stolu bo od danes naprej stalno odprta in oskrbovana.

Peljite se z avtom, ki je nadvse udoben, na odhiti na morje. Odpelje se vsak dan ob 6.25 zjutraj izpred Mikličevega hotela. Že ob 12. boste na Sušaku in se divili krasolam morja. Avtopodjetje Vam prekrbi najboljša prenočišča za vsjo prehrano tudi za več dni skupaj. Za tri dni stane z vožnjo vred tja in nazaj 250, 310 ali 375 Din. Postreženi boste povsod prvovrstna, kar je bilo zajamčeno avtomobilskemu podjetniku in avtomobilski podjetnik sam skrbno nadzira, da so izletniki kar najbolj zadovoljni. Vse hvali imenitno zamisel tega podjetnega društva. S karlo, s katero je plačana vožnja tja in nazaj, in vsa prehrana in oskrba za tri dni so plačani tudi avtomobilski izleti prometa »Triglav« na Trsat, na Drago in na Kostromo. Karla velja za posameznika in ni navezana na kake skupine, kar je še posebno pohvalno in mikavno. Informacije daje »Putnike« v Mikličevem hotelu, telefon 3884.

Včeraj je pomotoma izostala osmrtnica litjskega sreskega cestnega odbora za pokojnik Jožetom Erjavcem, županom z Višnje gore in namestnikom načelnika sreskega cestnega odbora v Litiji. Zato jo prinašamo danes.

Dober lov zagrebške kriminalne policije. Zadnje mesece je bilo v Zagrebu izvršenih več nenavadno drznih vlomov, pri katerih je bilo skupno nagrabljenega za več kakor 200.000 Din plena. Policija je zdaj prijela stara kriminalna tipa Dragotina Horvata in Franca Finjača, ki sta priznala, da sta prekopavala zidove z dvostranih strani, kjer sta potem izvrševala vlome.

Neznani utopljenec. Orožniška postaja na Radni pri Sevnici se zanima za identiteto neznanega utopljenca, čigar truplo se je dni našli v Savi pod Prapretim. Neznane je moral biti okrog 35 let star, a truplo je ležalo že kakšnih 6 tednov v vodi. Od obleke, ki mu je bila že dobrodu rapzata, so našli še kos pumparic in raztrgane nizke čevlje iz črnega boks na nogah okrog vratu pa je

imal ovratnik iz kavluka. Utopljenec je okrog 175 cm visok, močne postave, zdravih zob in okroglega obraza, na roki pa je nosil črna prstan z vdelanim kamenčkom. Dokumentov niso našli pri njem, v žepu je imel samo škaflico črne paste za čevlje, kar daje slutiti, da je zašel v Savo, ko je bil na poti iz trgovine.

Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobileno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

Krstna slava Triglavskega polka. Triglavski (40. pehotni) polk, ki nosi svoje ime v spomin na slavne boje slovenskih prostovoljcev pri Kotlah na Koroskem ob prevratu, je večeraj dopoldne na slovesen način praznoval svojo krstno slavo, h kateri je komanda polka povabila tudi veliko število predstavnikov civilne javnosti. Počeg drugih so se slavnosti udeležili pomočnik bana dr. Majcen, kanonik dr. Klinar za škofjski ordinariat, župan dr. Adlešič s soprogo, podžupan dr. Ravnihar, rektor univerze kralja Aleksandra dr. Samec, zastopnik finančnega direktorja višji svetnik Volčič, direktor tobačne tovarne Ijin, direktorji ljubljanskih srednjih šol, tajnik Zdrženja jugoslovenskih dobrovoljcev Prinčič, podpredsednik Zveze stredkih družin Minko Heinrichar, starosta Sokolske župe Ljubljana dr. Pipenbacher s predstavnikoma posameznih sokolskih ednic, zastopnik avtokluba Palme in še vrsta drugih zastopnikov nacionalnih organizacij in družbe. Goste je sprejela namestnik komandanta polkovnik Mihajlo Bakič z ostalimi častniki polka prišli pa so tudi oficirji ostalih naših polkov in divizije, med njimi tudi general Jovanovič. Medtem ko je godba igrala strumno korončno, je divizionar Nedeljkovič obšel na dvorišču postrojene čete, duhovniki vseh treh državnih veroizpovedij pa so opravljali slovesne orode z rezanjem kolača. Domačin polkovnik Bakič je v lepem govoru očrtal spomin na koroske boje in pomen krstne slave za Triglavski polk. Zaključil je z vzklikom Viteškemu kralju in Nj. Vel. kralju Petru II. Po oficijelnem delu slavlja so častniki polka povabili svoje goste na malo prigrižka, popoldne pa se je v vojašnici vršila prijetno improvizirana vojaška zabava.

Novost za dame:

je najmodernejši aparat za trajno kodranje, brez elektrike in brez žice. Strokovnjaško na tem aparatu izvršuje trajno — FRIZERSKI SALON ENGELBERT FRANCHETTI novo vodstvo

Tyrševa cesta, vis-a-vis kavarne Evrope, ter se obenem priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela kot: specialno vodno ondulacijo, moderno barvanje las i. t. d.

Koncert slepih gojencev zavoda za slepe iz Zagreba bo drevi ob 20. v Filharmonični dvorani. Okrog 20 slepih gojencev nastopi kot mladinski zbor, dalje v mušanem zboru, godalnem orkestru, tamburaškem zboru, nastopajo pa tudi kot solisti na klavirju, fagotu in rogu. Spored prinaša dela domače in tuje literaturo. Kjerkoli so se nastopili zagrebški gojenci, povsod so imeli najlepše kritike. Med drugim bodo zapeli tudi dve pesmi v esperantskem jeziku in na nocojšnji koncert se prav posebno opozarjamo vse udeležence esperantskega kongresa. Vstopnice od 20 Din navzdol v Matici knjižarni.

JČ liga opozarja svoje člane in prijatelje na predavanje g. St. Vrane, ravnatelja meščanske šole v Zlinu, znanega pedagoga, ki bo predaval pod okriljem JČU, sekcija za dravsko banovino, in podpisane lige, jutri, v soboto ob četri na 12. dopoldne v šoli na Grabnu o temi: »Vzgojno delo v zlinških vzornih šolah in sliki in besedi«. Predavanje bo spremljal poseben film. Vstop je prost. JČ liga vabi, da se tega predavanja naša javnost udeleži v čim večjem številu.

Po binokostih bodo nadaljnje produkcije ljubljanskega državnega konservatorija odnosno šole Glasbene Maticice v naslednjem redu; v sredo 3. junija, in v torek 9. junija, bosta obe produkciji šole Glasbene Maticice. Prva produkcija operne šole bo v petek 5. junija, v ponedeljek 8. junija pa zadnja; to bo tretja jubilejna produkcija, na kateri nastopijo poleg sedanjih gojencev tudi odlični bivši absolventi zavoda in nekateri profesorji. V sredo 10. junija bo produkcija za orgle, v ponedeljek 15. junija pa II. operna produkcija. Absolutorijske in končne produkcije še javimo.

Zdrženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, vabi člane k proslavi 80. obletnice rojstva Nikole Tesle, ki bo v petek 29. tm. ob 20. v elektrotehničnem inštitutu univerze (Aškerčeva ul. 11) O življenju in delu Nikole Tesle bosta predavala g. inž. Marij Osana, dekan tehnične fakultete in dr. inž. Venč. Keželj, izredni profesor univerze. Predavanje bo spremljano z eksperimenti.

Umrla je v Rožni dolini gospa Antonija Giancini. Pogreb bo danes ob 17.30. — V mestni bolnišnici je umrl g. Emil Medved, mestni uradnik. Pogreb bo jutri ob 16. — Pokojnika blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

Društvo »Taborec« danes točno ob 20. pevske vaje. Načelnik Hvala.

Vsak dan ena, večerajšnji dan je bil že toplejši in je v Ljubljani zlezlo živo srebro že na 24 stop. temperatura, ki počasi že obeta poletne čase. Drugod po državi je bilo še topleje. Da se pa vreme še nikaor ne more prilagoditi stopnjujoči toploti, ki bi segrela vode in poživila kopalno sezijo, so krive vsakdanje popoldanske nevihte in hladnejše severovzhodne smeri. Te prinese seboj pa krajšem nalivu in gromu precejšnje ohlajenje zraka, ki ga šele opoldansko sonce drugega dne pomalem segreje. Tudi večeraj se je ot. pol 15. uri pripodil nevihtni naliv z gromom iz kamniške smeri ter pognal sonca željne sprehajate pod strehe. Srednjeevropske vremenske napovedi najavljajo za danes vdor mrzlega severnega vala v alpske grebene, kateremu pa naj bi sledilo v binokostne praznike izboljšanje vremena. Čas bi že bil, da se nebo za nekaj časa pomiri, saj pohiteva maj s poslednjimi dnevi zaključiti pomlad in binokostni ponedeljek bo že odprl vrata meteorološkemu poletju.

Opozorilo! Obveščamo gospodinjice, da se vrše vsak petek večer ob 20. v radijski poslovalnici na Mestnem trgu predvajajo o pravilnem pranju z radionom. Vabimo vse tiste gospodinjice, ki so čez dan zapostvene, da se v lastnem interesu udeležijo teh večernih predavanj in da pridejo drevi ob 20. v radijsko poslovalnico.

Drevo otvoritev razstave bratov Vidmarjev. Drevo točno ob 19.50 — otvoritveni govor konservatorja dr. Steleta bo oddajala radijska postaja — bo v Jakopičevem paviljonu otvorjena razstava del bratov Nandeta in Draga Vidmarja. Razstava, ki obsega v celoti 66-olj, prinaša same slike, ki niso bile v Ljubljani še nikoli razstavljene in ki sta jih umetnika napravila od l. 1932, do danes. Večina teh njunih del je bila razstavljena že po raznih mednarodnih (Amsterdam, Bruselj itd.) in jugoslovenskih razstavah (Beograd, Zagreb) in so povsod vzbudila med občinstvom mnogo iskrenega zanimanja. Razstava, ki se vrši pod okriljem Slovenskega lika, bo odprta do 15. junija in oba slikarja pričakujeta k otvoritvi in k ogledu razstavljenih del čim številnejšega občisa.

Klub esperantistov v Ljubljani vabi članstvo in esperantiste k posetu koncerta siepe dece iz Zagreba. Koncert bo drevi ob 20. v dvorani Filharmonične družbe pod okriljem Glasbene Maticice! Pomnite, otroci so esperantisti.

Mati nazaj k naravi! Pod tem naslovom bo predavala drevi ob 20. v Sokolskem domu v Šiški profesorica Jelencova-Koča. Predavanje bo v okvirju KJS — odseka Jugoslovenske majke.

Zdrženje brivcev in frizerjev v Ljubljani obvešča cenjeno občinstvo in svoje člane da bodo brivnice in česalni saloni izjemno na podlagi odobritve banske uprave na binokostno nedeljo 31. tm. od pol 8. do 12. odprti. V ponedeljek 1. junija morajo biti gorji imenovani obrabi vse dan zaprti.

Električna kuhinjska plošča mora v vsako hišo. Kako se kuha na njej, bodo videli gospodinjice danes ob 16. na Bregu 8. Vstop prost.

Nesreča v tovarni. Iz Kranja so pripeljali na bolnišnico 25letnega delavca Franceta Jenka s Primskovo, zaposlenega v tovarni Semperit. Pri delu ga je bil ponoči zgrabil stroj in mu pokvečil roko.

Iz Celja

Streliška družina prireja vsako nedeljo streljanje na strelišču v Pečovniku. Streljanje se prične ob 9. in traja ves dan. Na binokostno nedeljo bo nagradno streljanje. Sobno streljanje je vsak petek zvečer v Celjskem domu. Cena 5 nabojev za vaje 1.50 Din, za nagradno streljanje 2 Din. Vabljenje so tudi dame.

Dedič po pokojni ge. An. Majdžičevi v Celju so poklonili v spomin pokojnice 1000 Din Dijaški kuhinji.

Kino Unjon. Danes ob 16.30 in 20.30 vefilim »Veliko snazenje« in zvočni tednik.

Iz Maribora

Binokostni vojni red. Za binokostno nedeljo je določilo predstojništvo mestne policije glede dovoza in odvoza k stolni cerkvi tale vojni red: 1. okraja desno od Slovenske ulice, iz 2. okraja levo od Aleksandrove ceste, iz 3. okraja brez vzjeme, iz 4. okraja desno od Samostanske ulice. Dovo: Slovenska, Gosposka in Ulica 10. oktobra. Odvoz: Gledališka ulica. Iz 2. okraja desno od Aleksandrove ceste, iz 5. okraja brez izjeme, iz 4. okraja levo od Samostanske ulice. Dovo: Glavni trg, 3tola ulica. Odvoz: Orožnova ulica. Ta vojni red velja tudi za avtomobile in druge zasebne vozove.

Kalinovo truplo naplavljeno. Dne 12. t. m. je utonil v Dravi, ko se je igral ob dravskem bregu v čolnu, sinko upokojenega ključavničarja državnih železnic Antona Kalina. Včeraj je pri Gorinčici naplavila Drava truplo ponesrečenca.

»Betnavski džunglji« je kanil neznanec izvršiti roparski napad na zidarja Franca Cafnika, ki pa se je z nožem ubranil napadalca. Neznanec se je nato potuhnil v noč. V »betnavski džunglji« se od časa do časa ponavljajo podobni napadi. Kaže, da gre za enega in istega napadalca.

Pod voz naložen z opeko, je padel hlapec Andrej Rojko iz Korene v Slov. goricah. Z zmečkanimi rameni in hudimi poškodbami na glavi so Rojka prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico. Njegovo stanje je zelo resno.

Konec procesa. Lani v decembru smo poročali o zanimivi kazenski razpravi pri tukašnjem sreskem sodišču na tožbo 34 mariborskih železničarjev proti železniškemu uradniku Tumpeju, Janku Prevolsku in Stanku Tušku zaradi znane »crne liste«, o kateri je bilo po Mariboru mnogo govorenja. Prevolski in Tušek sta bila »kakor znano oprostena, Tumpej pa obsojen na 600 Din denarne kazni. Okrožno kot prizivno sodišče pa je zdaj razveljavilo to sodbo in je Tumpeja oprostilo.

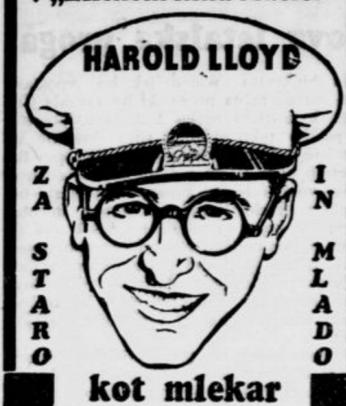
Liter vina po en dinar. Kako težaven je položaj naših vinogradnikov, dokazuje dogodek, ki se je pripetil tle dni pri Sv. Petru pri Mariboru, kjer so prodajali najboljši vino po dinar liter.

V hlevu obšenega so našli pri Sv. Marjeti ob Pencilu 42-letnega posestnika Alojzija Kranjca. V smrt ga je pognala beda, v kateri je živel s svojo družino v zadnjem času.

Preiskava vloma v Zadržno gospodarsko banko

Maribor, 28. maja. Mariborska javnost je še zmerom pod vtiskom skrivnostnega vloma v podružnico Zadržne gospodarske banke. Dosedanja rezultata obsežne preiskave se držijo v najstrožji tajnosti. Kaže, da je policija ubrala pravo smer: Konkretno oporišče v raziskovanju je nudila najdba lestve, s pomočjo katere se je bil tat splazil v notranjost poslojpa in se iz prvega nadstropja spustil na streho dvostranske dvorane, odkoder je bil mogoče dostop do okna bančnih poslovnih prostorov. Omenjeno lestvo so našli v nekem kotu bližnjega vrta, ki ga ima v najemu tukašnji vrtnar g. Jemec. Sledovi so se razpletali naprej in je bilo zaslišanih v zvezi z drznim vlomom več oseb. Policija je smatrala za potrebno aretirati brezposelnega soferja Franca K., ki pa ni doslej dal nikakšnega pozitivnega priznanja. Policija vrši poizvedbe intenzivno in upa, da bo v teku jutrišnjega dne mogoče zapleteno zadevo prav gangsterskega vloma zadovoljivo pojasniti. Mariborska javnost pričakuje rezultatov preiskav z največjim zanimanjem.

Jutri največje veselje za vse v »Elitnem kinu Matici«

kot mlekar

Usodna rokoborba s smrtnim izidom

Maribor, 28. maja. Bilo je novembra lani, ko je pri Sv. Janžu na Kronski gori povabil posestnik Ivan Viber mlajšega brata Franca na kolino. Naslednjega dne so pripeljali Franca Viberja s strto hrbtnico v celjsko bolnišnico, kjer je v nezavesti umrl za posledicami poškodb. Njegova smrt je bila zavita v skrivnost, ki se je odgrnila šele tle dni, ko je Ivan Viber razodel ženi pokojnega brata doslej prikrivani vzrok smrti pokojnega brata Franca. Ko so namreč takrat sedeli pri kolinah dobre volje pri mizi, sta se brata Franc in Ivan domislila, da bi preizkusila svoje moči. Ko sta se metala, je Franc priletel s toliko silo na tla, da je obležal v nezavesti s strto hrbtnico. Zena pokojnega Franca je zdaj zadevo prijavila oblastvom in je tukašnje državno tožilstvo uvedlo proti Ivanu Viberju postopanje.

Sokol Zlet Sokolske župe Ljubljana

Ljubljana, 28. maja. Po sklepu župne glavne skupščine se bo vršil letos v Ljubljani župni zlet, za katerem bo ljubljanska župa pokazati svoje uspehe. Načelnštvo župe je določilo za župni zlet, ki naj postane mogočena manifestacija sokolske misli v zibelki jugoslovenskega sokolstva, tale spored:

V soboto 13. junija bodo na zletišču izbirne tekme članov in članic, v nedeljo 14. junija ob 8. skušnje vseh oddelkov za javni nastop, ob 11. razvijte župnega prapora, ki mu kumuje Nj. Vel. kralj Peter II., ob 11.30 sprejod, ki krene iz zletišča po Gosposvetki cesti, Tyrševi, Masarykovi, Miklošičevi, čez tromostovje na Mestni trg, Stari trg, Sv. Jakoba trg, po Cojzovi cesti. Vegovi ulici na Kongresni trg, Selenburgovi ulici in Aleksandrovi cesti do Narodnega doma. Ob 15. javna telovadba vseh oddelkov na zletišču.

Pozivamo vse bratske edinice, da že danes gledajo na to, da bo udeležba na zletu častna tako po številu telovadcev, kakor po številu članstva v kroju. Pokažimo z veliko udeležbo, da je sokolska misel v naši heli Ljubljani globoko ukoreninjena in da bo postal župni zlet sijajna manifestacija Tyrševe sokolske misli.

Vsi na zlet v Ljubljano!

Tekmovanje članic COS in saveza SKJ v Ljubljani. Danes popoldne prispejo z dunajskim brzim vlakom v Ljubljano tekmovalke češkoslovske Sokolice, ki bodo nastopile v prijateljski tekmi z našimi Sokolnicami, ki se pripravljajo za olimpiado v Berlinu. Prvotno je bila tekma določena za ponedeljek 1. junija, ker pa se morajo češkoslovske tekmovalke vrniti domov že v nedeljo ponoči, bo preizkusna tekma že v nedeljo ob 8. zjutraj v veliki dvorani na Taboru, kamor vabimo vse, ki se zanimajo za sokolsko telovadbo.

Konjenica Ljubljanskega Sokola priredi na binokostni ponedeljek ob 16. uri na letnem telovadišču v Tivolju svoj samostojni nastop. Sodelujejo naraščajoči telovadci, članice, člani in odsekovska fanfara. Izvajajo se šolske, figuralne jahanje, skoči in ena šaljiva točka. Vabimo na obisk te zanimive prireditve najstarejšega sok. jezbnega odseka. Predprijavna vstopnica od danes dalje vsako popoldne ob 16. do 19. ure v Narodnem domu.

Sokol Ljubljana-Siška. V petek bo ob 20. uri v Sokolskem domu pod okriljem Koča jugoslov. sester predavanje s načelnice odseka prof. Marjane Kokalj-Zeljencove o temi: »Mati, nazaj k naravi!« Vabimo vse, ki se zanimajo za bistvo matere in njene naloge.

Sokol Žirovnica-Breznica priredi v nedeljo 14. junija ob 15. javno telovadbo, katere čisti dobiček je namenjen za zgradbo lastnega doma. Po telovadbi bo velika vrtna veselica s srečolovom v isti namen. Vsa prireditve bo v zvezi z otvoritvijo lastnega letnega telovadišča poleg postaje v Žirovnici. Posetite nas!

Iz življenja na deželi Iz Ljutomera

lj — Osemdesetletnica je slavila tle dni ga Antonija Jagodičeva, tašča odvetnika g. dr. Marka Stanjka. Slavljenci je kljub visoki starosti telesno in duševno čila. Pri zadnji sokolski tomboli je sama pomagala v šotru. Tudi pot v oddaljeni vinograd ji še ni pretežavna. Dolga leta je bivala s svojim žepkojnim soprogom Simonom v Mariboru, kjer je bila znana kot zavedna narodna žena, ki je v narodnem duhu vzgojila tudi svojega hčar go. Tončka. Spoštovan gospo čestitamo iskreno k njenemu življenjskemu jubileju in ji želimo, da bi ji bilo danih še mnogo srečnih in zadovoljnih let!

KAVA HAG VARUJE VAŠE SRCE

PRISTNA, ZDRAVA ZRNATA KAVA NAJFINEJŠE KAKOVOSTI, ZAJAMČENO OPROŠČENA KOFEINA

Pred otvoritvijo velesejma

Od 30. maja do 8. junija

Gospodarska kriza sicer še vedno ni povzročila čepav se kažejo znaki zopetnega oživitvenja. Razvoj zadnjih let nam je pokazal, da je v našem gospodarstvu navzlic nevarnostim in silnim težavam dovolj optimizma in trdne volje, premagati sedanje ovire in prilagoditi produkcijo spreminjenim razmeram. Morda so ravno teže poslednjih let prisilile številna industrijska in obrtna podjetja, da so prilagodila svoje obrate zahtevam današnjega časa. Z podvojeno voljo in veliko iznajdljivostjo jim je uspelo izpolniti svoje oblate, tako da se ni samo zboljšala kakovost izdelkov, temveč se je tudi pocenil produkcijski proces. Danes so naši domači industrijski in obrtni izdelki pri docela konkurenčni kakovosti mnogo cenejši nego pred leti. Kakor so na eni strani občutne in hude posledice, ki jih je zapisa gospodarstva kriza zadnjih let, tako moramo na drugi strani priznati, da je imela postrana konkurenčna borba z inozemskim blagom pri skrajšanih prodajnih možnostih na jugoslovenskem tržišču tudi koristne posledice, ker je prisilila našo industrijsko in obrtno produkcijo, da se izpolni in da izkoristi vse dane možnosti. Tako smo v zadnjih letih glede kakovosti in razčlenjenosti produkcije zabeležili napredek, kakršnega prej morda nismo pričakovali in kakršnega tudi v dobrih letih nismo v tako kratkem času nikdar zabeležili. Nazorno sliko tega napredka nam bo zlasti letos pokazal šestnajsti ljubljanski velesejem.

Naša domača produkcija je v tem razvoju precej iztisnila z domačega trga inozemsko blago. Če se navzlic temu letošnje velesejma udeležijo prav znano številno inozemskih razstavljavcev, je to dejstvo pripisati okoliščinam, da skušajo tudi tuja podjetja s podvojeno agilnostjo najti na našem tržišču odjemalce za svoje proizvode, predvsem v onih panogah, kjer se pri nas produkcija še ni udomačila. Zlasti številno bo letos zastopano grško gospodarstvo. Med inozemskimi razstavljalci pa so tudi Američani, Angleži, Avstrijci, Bolgari, Čehoslovaki, Francozi, Madžari, Nemci in Švedsi.

Sejmišče, ki meri 40.000 m², je letos do zadnjega prostora zašedeno. Mnoge producente, ki so želeli razstaviti, je morala uprava žal odkloniti, ker ni bilo več prostora. Večino sejmišča zavzema razstava industrije in obrti, poleg te pa imamo tudi nekaj zanimivih posebnih razstav.

Obseg prireditve

Ljubljanski velesejem si nikakor ni stalvil za edino nalogo, da posreduje med producenti (industrijo in obrtjo), trgovino in konzumentom, ampak je prevzel nase visoko nacionalno dolžnost, da svetuje in bodri, da ustvarja pogoje in pomaga ljudstvu do blagostanja.

V posebnih paviljonih je razstavljena obilica najraznovrstnejših kmetijskih strojev, ki jih kmetovalci uporabljajo pri svojem delu, različno orodje, brane, plugi, vozovi, okovje in še mnogo drugih stvari, ki jih je industrija v poslednjih časih po navsehletih agronomov izdelala, da tako omogoči uresničenje širokopotezne zarnilni industrijalizacije naših vasi. S stroji bo mogoče zvišati pridelavo surovin, izvečti iz zemlje vse, kar nam more dati in pridelke kakovostno izpolniti.

Poleg strojne industrije bodo razstavljale na velesejmu še kovinska, tekstilna, papirna, kemična, živilska, steklarska, tobakna, usnarska in čevljarstva, gadijska in elektrotehnična industrija ter obrt. Razen tega bodo na sejmišču razstavljali raznovrstni kozmetični, mehanski, porcelanski, gumijasti, krzneni, farmacevtski, kirurški, sodarski, pečarski in žebeljski izdelki, stebni materialji, otroški vozički, kolesa, motorna kolesa, pisalni, pletilni in šivalni stroji, hladilne naprave, kuhinjska posoda, bižuterijski predmeti, športne potrebščine, radio-aparati, glasbila ter razne praktične novosti in patenti.

Posebne razstave

Na posebnih razstavah bo prikazano delovanje sodobne gospodinjne, gostilničarskega stanu, recejv malih živali, razstavljeni bodo novi izdelki pohištvene in avtomobilske industrije.

Sodobna gospodinjca

Razstava »Sodobna gospodinjca«, prireja Zveza gospodinj. V tej zvezi so vključene matere in žene iz najrazličnejših družabnih krogov, ki najbolje vedo, kak potrebujemo sodobna gospodinjca. Na svoji razstavi bodo prikazale raznovrstne predmete, s katerimi lahko gospodinja opremi svoj dom, da vlada v njem prijetna domačnost. Tu bo razstavljeno različno blago, keramično, steklarsko in porcelansko, kuhinjska posoda in razne praktične priprave za gospodinjstvo. Vse to je izdelano v naših domačih podjetjih. Dvakrat dnevno, ob 16. in 19.30, se bodo na razstavi modne revije, združene z zabavnimi točkami. Revije bodo tolmačila primerna predavanja gospoda prof. Šesta. Na modnih predvajanjih bodo manekeni pokazali poleg pravilnega in nepravilnega oblačenja, kako naj se primerno in lepo kretajo gospodinjne in mlada dekleta v poklicu, odnosno v šoli, doma, na izletih, v zabaviščih, na plesu, pri porokah in raznih drugih svečanostih v domačem krogu in v svetu.

Pohištvena razstava

Mizarstvo je nedvomno ena najvažnejših obrtnih panog dravske banovine. Vse bolj opažamo, da se estetsko praktični čut za hišno opremo širi med vse sloje naroda. Naši iznajdljivi mizarji danes ne delajo več na slepo, ampak po točno premišljenih, arhitektonsko dovršenih načrtih, da bi se izdelano pohištvo čim bolj skladalo z obliko prostorov, da bi bilo čim bolj praktično in kar najenostavneje zgrajeno.

Pohištvena razstava na ljubljanskem velesejmu bo združila skoraj vse pomembnejše mizarске mojstre iz vse dravske banovine v konkurenčno stremeljenju, da najširši javnosti prikaže svoje najnovije in najboljše izdelke. Razstava pohištva bo obsegala nad 1.000 m². Ker je ljubljanski

velesejem postal že tradicionalen, ga bodo obiskali tisoči iz vseh koncev naše države, pa tudi inozemcev ne bo manjkalo.

Tradicija in privlačnost velesejma bosta pritegnila velik krog obiskovalcev, ki bodo raznesli sloves razstavljavcev in zainteresirali v najoddaljenejših krajih ljudi za nabavo pohištva. kakršno so videli na vse strani.

Gostinska razstava

Naša domovina je polna naravnih krasot, ki jih bodo tuji golove v mnogo večjem številu posejali, ako bomo poskrbeli za udobna gostišča. Dohodki, ki jih prinaša tujski promet, so iz leta v leto večji, a doseglji bi nedvomno še višjo vrednost, ako bi znali na pravem koncu prijeti za delo. Zavedati se moramo, da najbolj kričeča in razširjena reklama ne pomenja nič, če ni poskrbljeno za udobno nastanitev gostov. Tuji, ki bodo enkrat prišli iskat počitka v naše kraje, pa ne bodo našli gostišč, ki bi ustrezala njihovim zahtevam, gotovo v bodoče nikoli več ne bodo prišli. O prihodni vsedravnega kongresa gostinske obrti, ki bo od 3. do 5. junija v Ljubljani, bo pripravljena na ljubljanskem velesejmu gostinska razstava, ki naj predloži širši javnosti, kako bi bilo treba urediti naša gostišča, da bi v njih mogli kar najudobneje in najbolj zadovoljivo sprejeti in pogostiti tuje.

Avtomobilska razstava

Avtomobilska razstava bo na letošnjem velesejmu posebno zanimiva. Zaradi znižanja raznih taks in davkov je postal avtomobil že precej ceneno in popularno prevozno sredstvo. Letošnja avtomobilska razstava bodo napolnili zastopniki skoraj vseh pomembnejših svetovnih avtomobilskih tvrdki; za vsak okus, vsako potrebo in kupno moč bo najti primerno vozilo med modeli: Adler, Almirac, Austro-Daimler, Bedford, Buick, Blitz, BMW, Chevrolet, Cadillac, Chrysler, DKW, GMC, Graham, Paige, Ford, Hanomag, Horch, La Salle, Mercedes-Benz, Morris, Mathis, Opel, Osmobile, Plymouth, Pontiac, Praha, Puch, Saurer, Saks, Skoda, Steyer, Vauxhall, Wanderer i. t. d.

Male živali

V težkih okoliščinah se najbolj pokaže iznajdljivost ljudi. Ni čuda, da so se ravno v poslednjem času mnogi lotili rej malih živali, kunccev, perutnine, ptic itd., zlasti ker reja malih živali ne zahteva stalne zaposlenosti, ampak jo človek lahko opravlja poleg svojega rednega dela. Za ptice ne bi mogli trdit, da prinašajo kako večjo gnotno korist, vendar ga skoro ne bo človeka, ki bi si ne želel imeti kjerkoli v svojem stanovanju ljubke kletke, v kateri bi želeli in skakljali drobni pevci. Društvo

živalca, ki združuje ljubitelje in rejce malih živali, bo privedlo na velesejmu razstavo najlepših primerkov posameznih živali. Poleg tega bo razstavilo različne materiale, ki naj posetnikom pokaže, kakšna mora biti smotrna in večja reja, da so uspehi tem boljši in zadovoljivi.

Posetniki velesejma bodo na sejmišču poleg koristnih in zanimivih stvari našli tudi za ave. Vrtiljaki, tobogan, foxpanorama, avtodrom, čarobni muzej, plesišča s prvovrstnimi jazz, strelišča bodo preganjali vsakdanje skrbi. Izredno zanimiv bo velikomestni variete, ki bo prirejal dnevno dve predstavi, ob 8/18. in 21. in se ga bodo posetniki velesejma lahko zastonj ogledali. Program predstav ne bo prav nič zaostajal za najbolj izbranimi programi takih zabavišč v velomestih. Predvideni so tudi večerni promenadni koncerti.

Vozne olajšave

Vozne olajšave: 1) V inozemstvu: Na železnih v Avstriji znaša popust 25–33%, v Italiji 30%, v Poljski 10–30%, v Nemčiji, CSR, Madžarski, Romuniji in Bolgariji 25%, na osnovi velesejske legitimacije. 2) V Jugoslaviji: Na železnih velja 50% popust za dopotovanje v Ljubljano od 25. maja do 8. junija, za povratek od 30. maja do 16. junija. Na odhodni postaji je treba kupiti rumeno železniško legitimacijo za 2 Din in celo vozno karto. Pri velesejski blagajni bodo posetnikom potrdili obisk, nakar velja ista karta za brezplačen povratek domov. Na parobrodih Zetske plovidbe velja 50% popust za dopotovanje v Ljubljano od 20. maja do 8. junija, za povratek od 30. maja do 20. junija. Na parobrodih Dubrovačke plovidbe velja v istem času popust, sestojč v tem, da se za karto nižjega razreda pelje potnik v višjem razredu. Na narobrodih Jadranske plovidbe velja naslednji popust za dopotovanje v Ljubljano od 25. maja do 6. junija, za povratek od 1. junija do 12. junija. Na letalskih linijah Aeroputa velja od 30. maja do 8. junija 50% popust.

Vstopnice in legitimacije

Cena vstopnicam in legitimacijam za obisk ljubljanskega velesejma so naslednje: 1) Za liste, ki bodo z rumeno železniško izkaznico izkoristili 50% popust na železnici: a) ako je vozna karta do Ljubljane veljala do 35 Din dobi obiskovalec pri velesejski blagajni legitimacijo za 10 Din, ga večerna obiska velesejma. b) ako je karta veljala do 60 Din dobi obiskovalec legitimacijo za 15 Din, ki daje pravico na 3 dnevne in 3 večerne obiske velesejma c) ako je karta veljala preko 60 Din, dobi obiskovalec legitimacijo za 25 Din, ki daje pravico na pet dnevni in pet večernih obiskov velesejma.

2) Za ljubljanske in okolne liste, ki se vozni olajšavi ne bodo poslužili, stane legitimacija 25 Din, ki daje pravico na 10 dnevni in 10 večernih obiskov velesejma. Vstopnica za enkratni poseet velesejma stane Din 8.—.

Gospodarstvo

K trgovinski pogodbi s Španijo

O vsebini nove trgovinske pogodbe s Španijo smo že obširno poročali. Po informacijah iz Beograda ni upravičena bojazen, ki je bila iznešena v naših gospodarskih krogih, češ da ne bomo mogli 80% vrednosti izvoza v Španijo (predvsem lesa) kompenzirati z uvozom španskega blaga. O tem vprašanju se je razpravljalo tudi pri pogajanjih in je španska vlada dala svoje zagotovilo, da bo s primernimi izvoznimi premijami izenačila španske cene s konkurenčnimi cenami istega blaga iz drugih držav, kar velja zlasti za riž in bombažno prejo. Zaradi tega je računati, da bo dana možnost za uvoz določenih kontingentov španskega blaga. Tudi je že sestavljen načrt za ustanovitev posebne španske družbe, ki bo imela nalogo organizirati izvoz španskega blaga v Jugoslavijo in skrbeti za kompenzacijske kupčije z uvozom jugoslovenskega blaga. Kakor znano, smo odobrili Španiji kontingente za uvoz riža, bombažnega predvaja, pomaranč in limon, plutovine in kolofonije. Uvoz teh predmetov bo kontingentiran od strani naše države v duhu uredbe od 7. aprila o kontroli uvoza.

Kakor znano, je glede plačilnega prometa določeno, da nam bo Španija do 1. junija prihodnjega leta plačevala 20% v devizah in 80% v kompenzacijskih pezetah. Kakor se sedaj doznava, bo po 1. juniju prihodnjega leta postavljen trgovinski promet na osnovu 100% kompenzacije. Pri tem je treba pripomniti, da je Španija vse novejšje trgovinske pogodbe s posameznimi državami sklenila na bazi 100% kompenzacije in smo mi edina država, ki ji je uspelo vsaj do prihodnjega leta doseči plačilo 20% v devizah. Z novim sporazumom je tudi rešeno vprašanje zaostalih terjatev naših izvoznikov. Po informacijah iz Beograda je vprašanje teh terjatev rešeno tako, da bo Španija 50% vrednosti teh terjatev takoj plačala v devizah, ostalih 50% pa v kompenzacijskih pezetah.

Gospodarske vesti

== Povečana nervoznost okrog francoskega franka. Nesigurnost, ki vlada že nekaj tednov glede francoskega franka, se je zadnje tedne še povečala, kar se zlasti kaže v znatno povečanem deportnem stavku za termične franke, tako da se enomesečni deportni stavek približuje že 50%. Novo nesigurnost povzročajo diskusije o programu za javna dela, ki so ga sestavili francoski socialisti. Ta program bi bil izvedljiv le, če bi Francija pustila pastji zlati standard. Veljiko pozornost je zadnje dni vzbudil članek bivšega finančnega ministra Germain-Marjina, ki je mnenja, da naj znaša bodoča relacija med

nasproti 29,5 milijona Din v lanskem aprilu in 15,4 milijona Din v aprilu 1934. V prvih 4 mesecih t. l. smo uvozili za 70,6 milijona Din strojev in aparatov (lani v istem razdobju za 52,5, predl. za 36,8 milj. Din), za 29,4 milijona Din elektrotehničnih predmetov (lani za 26,5, predl. za 24,6) in za 51,0 milijona Din prevoznih sredstev (lani za 14,8, predl. za 8,5). Skupaj je znašal torej letos uvoz gornjih predmetov 151 milijonov, lani v istem razdobju samo 93,8 milijona Din, predlanski pa le 69,9 milijona Din.

== Iz naše cementne industrije. Beočinska tvornica cementa objavlja svojo bilanco za preteklo leto, iz katere je razvidno, da je čist dobiček tega podjetja lani znašal 4,04 milijona Din nasproti 4,33 milijona Din v letu 1934. pri glavnici 40,5 milijona Din. Račun izgube in dobička izkazuje odpise na investicijah v višini 4,3 milijona Din, dočim je družba plačala na trošarjni, ki odpade na producenta 5,89 milijona Din.

== Prodajanje aparatov za čiščenje prahu in parketov. Trgovinski minister je na osnovi § 143. obrtnega zakona izdal uredb. ki pravi: Kljub določbi odstavka 3. § 143. obrtnega zakona smejo tmetniki obrtovo za aparate za čiščenje (vsesavanje) prahu in parketov, iskati naročila sami ali po trgovinskih potnikih brez omejitve tudi zunaj poslovnega seveda obrta.

== Dobave: Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 1. junija ponudbe za dobavo 1.000 kg bencina. Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic sprejema do 2. junija ponudbe za dobavo mavca, krede, kleja, konsistentne mase, terpenitovega in kostnega olja, vazeline, gladilnega platna, pleskarskih in belilnih čopičev, lesenih državcev za kladiva, krampe in lopate, gradla za zaves, merino-platna in vrvice za zastore, 1.500 kg pisanih krp, umetnega strešnega škričja, terasfalta in strešne lepenke, zidne in strešne opeke ter nadomestnih delov za zapornice. Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 4. junija ponudbe za dobavo manometra, osovine iz jekla, mere za trafostanico, katodnega odvodnika, 3.000 konadov bukovih pragov ter 300 m³ drobnega peska, do 11. junija za dobavo gumene izolirne žice Uprava 1. oddelka vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu sprejema do 6. junija ponudbe za dobavo belih platnenih krn za čiščenje do 9. junija za dobavo desk za čolne in do 12. junija za dobavo električnih žarnic. Komanda podvodnega orožja Kumber sprejema do 10. junija ponudbe za dobavo raznega železa, žebeljev, matic, verzig, karbolina in katrana. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 10. junija ponudbe za dobavo šketic za prah in parkete in 2.000 kg masti za parkete, do 11. junija za dobavo 7.500 raznih šketic za ribanje, 6.000 sirkovih metel in 920 otravčev za noge, do 13. junija za dobavo 4.000 kg lesnega olja in 59 ton koksa, do 15. junija za dobavo raznih pisarniških potrebščin ter stroja za ostrenje svinčnikov (»Jupiter«). Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do 11. junija ponudbe za dobavo raznih delov za bencinske rudniške svetiljke. Dne 29. maja bo v ljubljanski dravske divizijske oblasti in Ljubljani ofertna licitacija za dobavo 2250 kg kavnih konzerv.

Dolžnost vsake žene je, da pazi na urejeno toflico, ki jo doseza s prirodno

FRANZ JOSEFOVO
grenčico, ako jo dnevno uživa v manjši količini. Prava
FRANC JOSEFOVA
voda deluje mlo, prijetno, brzo in sigurno.

Bozre

28. maja
Na ljubljanski borzi so oficialni tečaji deviz ostali skoro brez sprememb. V privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 9,19 in angleški funti po 250. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 9,17, v grških bonih po 30 in v španskih pezetah po 6,8750. Nemški klirinški čeki so se v cent nekoliko dvignili in so se trgovali v Ljubljani po 13,48, v Beogradu po 13,4895 in v Zagrebu po 13,45, odnosno za konec junija po 13,40 in za konec julija po 13,3250.

Na ljubljanski borzi je prišlo do zaključkov v 7 odst. investicijskem posojilu po 83,25 in v 7 odst. Blairovem posojilu po 73,25. Na zagrebškem efektneem tržišču je bil promet v vojni škodi po 357 (v Beogradu po 358 — 358,50), nadalje v 7 odst. investicijskem posojilu po 81,50 (v Beogradu po 89) in v 6 odst. begluških obveznicah po 64 (v Beogradu po 67,75).

Deviz
Ljubljana. Amsterdam 2978,86—2993,45, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 744,54 — 749,60, Curih 1424,22—1431,29, London 219,19—221,25, Newyork 4374,28—4410,59, Pariz 290, 23—291,66, Praga 182,48—183,58, Curih. Beograd 7, Pariz 20,3775, London 15,1250, Newyork 309,625, Bruselj 52,33, Milan 24,35, Madrid 42,2250, Amsterdam 209,15, Berlin 124,60, Dunaj 56,25 Stockholm 49,55, Oslo 77,50, Kobenhavn 68,90, Praga 12,80, Varšava 57,90, Budimpešta 60,50, Atene 2,90.

Elekti
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 358 — 358,50, za junij 359 den., 4% agrarne 48 den., 6% begluške 64—65, 7% invest. 80,50—82,50, 7% stabiliz. 81,75 den., 7% Drž. hip. banka 83,50—85, 7% Blair 73,50—74, 8% Blair 83,50—84; delnice: PAB 220—222, Trboveljska 125 bl., Sečerana Osijek 150 bl.
Beograd. Vojna škoda 358. — 358,50 (358—358,50), 6% begluške 67,50—67,75 (67,75), 7% invest. 82—83 (83), 7% stabiliz. 83—83,50, 7% Drž. hip. banka — (85), 7% Blair 73,43 den., 8% Blair 83,25—83,75, Narodna banka 6325 bl. PAB 223,50 — 224,50 (223—224).

Blagovna tržišča

21 TO

+ Chicago, 28. maja. Začetni tečaj: pšenica: za julij 83,50, za sept. 83,50, za dec. 85,125; koruza: za julij 60,125, za sept. 57,50, za dec. 52,50.

+ Winnipeg, 28. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 74, za julij 74, za sept. 75,125.

+ Budimpeštanska terminska borza (28. t. m.) Tendence čvrsta, Koruza: za julij 11,48 — 11,50, za avg. 11,62 — 11,65.

BOMBAZ

+ Liverpool, 27. maja. Tendence vztrajna. Zaključni tečaj: za maj 6,26 (projšnji dan 6,26, za dec 6,65 (7,65)).

+ Newyork, 27. maja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za junij 11,54 (11,53), za dec. 10,34 (10,36).

Osemdesetletnik ki ga pozna ves Maribor

Maribor, 28. maja.

Višji poštni upravitelj v p. g. Ferdo Karis obhaja te dni svojo 80-letnico. Kdo ne pozna »mladega«, vedno zdravega in vselega starčka, ki ga vidimo vsak dan na mariborskih ulicah. In kdo bi mu prisodil visoko starost? Osem križev zelo delavnega in neumornega, pa tudi srečnega življenja ima za seboj. Kot avstrijski državni uradnik je služboval 43 let, med tem 23 let kot poštni predstojnik. Prišel pa je že pred 60 leti delovati v javnosti. Prvi korak v nacionalno življenje je storil z 20. letom, ko je vstopil v Ljubljanskega Sokola. Z mladostnim navdušenjem je pozneje deloval v Trstu, kjer je postal blagajnik in starosta. Tam je oživil Sokola z redno telovadbo, z ustanovitvijo sokolskega naraščaja dramskega odseka in tamburaškega zbora, z organiziranjem zabavnih prireditelj in izletov. Zadoštuje le, da preberemo, kar je g. Karis napisal lani v svojih »Spominih iz narodnega in sokolskega življenja«, da vidimo to polno, plodnosno njegovo življenje in delovanje.

Pa tudi v karitativnosti se je Karis mnogo udeleževal. Ze v Trstu je bil soustanovitelj Posmrtnega društva poinskih uslužbencev, odbornik Konzumnega društva drž. uslužbencev in podpredsednik enakega društva v Gorici. V St. Petru na Krasu je bil ustanovitelj in predsednik RK. Na Opčinah je ob priliki živinske epidemije s sodelovanjem odvrednika dr. Pretnarja ustanovil zavarovalnico za živino, kakršne so potem ustanovljali drugod v tržaški okolici. V službi je bil g. Karis izredno dobro kvalificiran, kar ga je navzlic intrigam vzdržalo pokonci. Ni bilo oddelka pošte, posebno ne v Trstu, kamor ne bi bil dodeljen. Premješčen je bil dvajsetkrat in to vselej v važnih zadevah. Ponudil so mu z napredovanjem predstojništvo avstrijske pošte v Carigradu, ki jo je pa odklonil.

Se v visoki starosti deluje kakor krt vsestransko. Pred 15. leti je ustanovil Društvo upokojencev in Samopomoč za smrtne primere; obe sta se pozneje združili z razpusčenim društvom aktivnih uslužbencev. Tu je bil blagajnik in predsednik. V odbor novega Društva upokojencev ni več vstopil, ker kljub intenzivnemu delu, mnogim resolucijam in sprejemom pri petih ministrih ni ničesar dosegel. Pač pa je član ali odbornik skoro vseh narodnih društev in ga vidimo pri pobiranju za dobrodelne namene od hiše do hiše. Neštetim brezposelnim je pripomogel do kruha ter se vsesplošno še danes zanima za usodo naših najsiromašnejših.

Idealnemu jubilantu, še vedno čilemu, mladostnemu, za vse dobro in plemenito vedno dostopnemu ob redkem življenjskem jubileju naše najprisrčnejše čestitke, ki jih združujemo z željo, da bi še dolgo vrsto let zdrav, vesel in šegav živel med nami!

Iz Julijske Krajine

Javna dela na Tržaškem

Pretekli petek se je sestel tržaški pokrajinski rektorat, ki je razpravljalo o raznih javnih delih. Lani prišla dela so deloma že dovršena. deloma pa se letos nadaljujejo in bodo do jeseni brzkone končana.

Zanimivo je, da odpade velika večina teh javnih del na italijanski del pokrajine, tako n. pr. veliki most, ki veže Gradež s celino, cesta v Milje, tehniški zavod v Trzinu, protituberkulozni disperanzji v Trstu, Miljah in Trzinu, materinski zavod v Gradežu, amobolnica v Trzinu itd. V vzhodnem delu pokrajine grade dve dečiji zavetišči znane šolske družbe »Italia Redentca«, in sicer v Postojni in Bukovju, avtomobilsko cesto preko Dutovelj in Stanjela proti Vipavi ter vodovod v Boljuncu. Domačemu kmetkemu prebivalstvu bo neposredno koristil ta vaški vodovod.

Drobne novice

Na goriški Sveti gori je bil pretekli terek pokopan pokojni prof. Dr. Alojzij Res. Pogreba se je udeležilo izredno mnogo prijateljev in znancev pa tudi ostalega goriškega ljudstva. Krsto z njegovim truplom so pripeljali z vlakom iz Benetk v Gorico. Pokopali so ga na pokopališču poleg svetogorske cerkve.

Kolajna za letošnjo olimpijado

Nemci so izdali za IX. olimpijado, ki bo topot v Berlinu lično kolajno, katere prednja in zadnja stran nam kaže naša slika

Dva remija v Moskvi

Črne in bele vojske v šahovski areni - Lasker proti Botvinniku, Capablanca proti Flohru - šahisti in ljubezen

V veliki srebrni dvorani moskovske palače strokovnih organizacij, piše dr. E. Bransky, oblega 2000 gledalcev, mož, žena in otrok, pet igralnih miz, na katerih je deset črnih in belih vojsk postavljenih v bojne položaje. Se vedno vre občinstvo v dvorano, čeprav je ta že prenapolnjena. Naposled mora policija zapreti vhod v šahovsko areno. Potem pa prikorakajo vojskovodje za vojno na 64 poljih, pet inostranskih in pet ruskih šampionov in zasedejo svoj prostor v šahovskem ringu, ki je s kordonom ločen od občinstva. V ogromni dvorani je zavladal molk. Vse čaka za napetostjo na začetek duševnega turnirja na petih frontah. Na znamenje z zvoncec preidejo bele in črne armade v gibanje. Vojskovodje pa sedijo z glavo med rokama za malimi bojnimi poljanami, kjer se odigrava velika šahovska bitka med vzhodom in zapadom, med starim in mladim pokolenjem. Samo tiktakanje malih dvojnih ur, ki stojijo poleg bojnih polj, je slišati. In tu ležijo tudi že prvi, ki so padli...

Oblake dima se dvigajo nad enim izmed bojišč. Zanimiva osebnost z mogočno glavo in zmehčanimi sivimi lasmi kadi smodko za smodko. Stotine gledalcev se gnetejo okrog mize, kjer se bori stari gospod, 68-letni dr. Emanuel Lasker, svetovni mojster več nego četrstoletnja, proti 25-letnemu Miši Botvinniku, šampionu 170-milijonske dežele. Sedaj je vzel Lasker smodko med prste, pogled malih, ostrih oči potuje preko šahovnice proti fronti črne armade, ki jo brani mladi velemojster s silo in previdnostjo. V središču se je vnel boj med kmeti. Brez diha zasleduje občinstvo spopad med pešci, v katerega se začneja vmešavati konjeništvu. Z železnim mirom igra morda največji šahovski mojster vseh časov, medtem ko postaja mladi Rus očito nervozen. Napetost rase, gledalci stikajo glave in šepčejo: »Lasker si je osvojil kmeta!« gre od ust do ust skozi dvorano. Strokovnjaki in laiki prihajajo ter odhajajo: »Ali bo Botvinnik izgubil?« Medtem je najboljši igralec Sovjetske zveze napel vso silo, da bi zadržal Laskerjev napad. Sedaj se je izmuznil iz nevarne pasti, ki mu jo je nastavil veliki nasprotnik. Položaji se čistijo, postajajo bolj preprosti, kraljici in trdnjave stoje že ob robu bojnega polja. Se vedno ima Lasker osvojenega

Raoul Jose Capablanca

niku, šampionu 170-milijonske dežele. Sedaj je vzel Lasker smodko med prste, pogled malih, ostrih oči potuje preko šahovnice proti fronti črne armade, ki jo brani mladi velemojster s silo in previdnostjo. V središču se je vnel boj med kmeti. Brez diha zasleduje občinstvo spopad med pešci, v katerega se začneja vmešavati konjeništvu. Z železnim mirom igra morda največji šahovski mojster vseh časov, medtem ko postaja mladi Rus očito nervozen. Napetost rase, gledalci stikajo glave in šepčejo: »Lasker si je osvojil kmeta!« gre od ust do ust skozi dvorano. Strokovnjaki in laiki prihajajo ter odhajajo: »Ali bo Botvinnik izgubil?« Medtem je najboljši igralec Sovjetske zveze napel vso silo, da bi zadržal Laskerjev napad. Sedaj se je izmuznil iz nevarne pasti, ki mu jo je nastavil veliki nasprotnik. Položaji se čistijo, postajajo bolj preprosti, kraljici in trdnjave stoje že ob robu bojnega polja. Se vedno ima Lasker osvojenega

kmeta v rokah, toda Botvinnik si je zgradil obrambni položaj, v katerega ne more prodreti beli kralj. Stari gospod zveči svojo smodko in se smehlja fatalistično. Nobeden ne more izsiliti zmage, ne da bi zašel v nevarnost izgube. Lasker dvigne pogled in pravi v nasmehom: »Remi?« Botvinnik si oddahne in pokima. Nasprotnika si podala roke. Mladi matador se spoštljivo prikloni znamenitemu nasprotniku, ki bi mu mogel biti vnuk. Občinstvo aplaudira. In minulo pozneje poslušala vsa Rusija vest: Partija Lasker Botvinnik remi!

Ob sosedni deski sedi zanimiv, zelo nenaek par. Senor José Capablanca iz Havane, bivši svetovni prvak in poleg tega »lep mož« južnjaškega tipa, tip osvajača tudi med šahovskim ženskim svetom. Njemu nasproti je g. Flohr iz Prage, »prestonaslednik«, ki je videti kakor majhen nežen študentek. Gospod Flohr pa je videti v Moskvi zelo nerazpoložen, čeprav ima ščitonoša, ki mu sledi ob vsakem koraku in skrbi zanj; svojo mično, mlado ženo, s katero se je bil seznanil pri zadnjem moskovskem turnirju in si je vzel tako rekoč iz turnirske dvorane na poročno polovanje. Dvakrat je Flohr dosegel položaj za zmago — dvakrat je zamudil odločilno priliko. In Katsa, boginja šaha, se mu maščuje, kajti njena prijaznost velja vedno vitezu, ki najde najmočnejše poteze. Nekdanji »šahovski mlin« izvežban rutiner Capablanca, si izsilil remi. Tudi ta velika bitka je ostala brez odločitve.

Občutljivo živčevje - najboljši tlakomer

Da so ljudje, ki neposredno občutijo stanje barometra, vemo že davno. Bolniki s kroničnimi obolenji sklepov, s hrtiteno sušico, trganjem v kolkih in nagnjenjem do kapi, zaceklenimi ranami in amputiranimi udi občutijo vremenske spremembe že nekaj časa prej, in sicer tako, da jih prične dan ali dva prej trgati in boleti. Dviganje barometra, to je preobrat v lepo in sončno vreme, pa se nasprotno ne občuti nikoli v naprej, vsaj ne na ta način.

Seveda ni verjetno, da so samo spremembe značnega tlaka, ki jih kaže barometer, odgovorne za te bolečine, prav tako kakor ne električna dogajanja v ozračju, ki se pojavljajo pred vremenskimi preobratoma in nevihtami. Je namreč zelo mnogo ljudi, ki trpijo za zgoraj omenjenimi boleznimi, pa vendarle ne občutijo vremenskih preobratov na opisani način že v naprej. Vzrok bo še kje drugje, in iskati ga moramo v posebno občutljivem živčevju, ki reagira na vse zunanje dražljaje hitro in močno.

Cinizem zarotnikov

Francoski advokat Desbons, ki je bil zaradi obnašanja na razpravi proti sodnikom morilec blagopokojnega kralja Aleksandra pred sodiščem v Aixu en Provence izključen iz odvetniškega stanu in so ga zdaj zopet sprejeli med advokate, je izjavil, da se bosta Pavelič, duševni oče marsejskega atentata in njegov pomočnik Kvaternik po izpustitvi iz zaporov v Turinu javila francoskim justičnim oblastim. Paveliča (na sliki spodaj) so francoski sodniki v odsotnosti obsodili na smrt

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

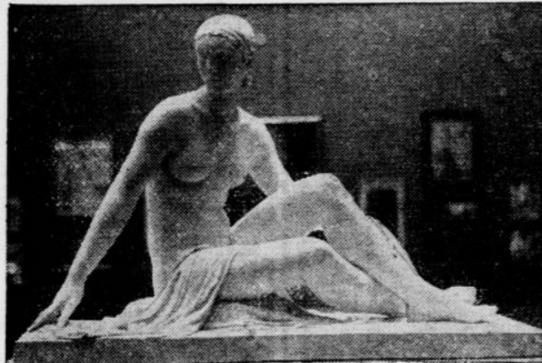
Sodnik dami, ki je prišla za pričo: »Ste poročeni ali samski?« Priča vzdihne. »Neporočena.« diktira sodnik zapisnikarju. Nato se obrne k možu, ki je prišel kot priča: »Poročen ali samski?« Priča vzdihne. »Poročen.« diktira sodnik.

Citat iz romana: »Razbojnik je planil z bodalom v roki in z enim hudega slutečega sprehajalca in z enim samim sunkom mu je prerazal pot, besedo in vrat.

»Peter se je poročil z gospodično Pavlo? Ali je bila to ljubezen na prvi pogled?« — »Ne, na drugi. Ko jo je prvič videl, še ni vedel, da je bogata!«

Oče: »Prosilil ste me za roko moje hčere — pa morete rediti ženo?« Snuhač (varjeteljski atlet): »Nu, če me boste podprli pod pazduho, da bom lahko stal na lastnih nogah, bom vašo hčer lahko nosil na rokah!«

Kip mlade kopalke

V pariških Tuilerijah je zdaj razstava likovne umetnosti, na kateri zbuja posebno pozornost kip mlade kopalke, delo kiparja Augusta Guénota

Pozabljen odvetnik

Praški odvetnik dr. Jožef Svoboda je prav drago plačal svojo pozabljenost oziroma svojo vojno s taksijem. Vozil se je v najetem avtomobilu na neko sodno razpravo v Mlado Boleslavo. Ko je že zapustil vozilo, je z grozo opazil, da je v njem pozabil svojo aktovko s 500.000 Kč. Takoj je pohitel na policijsko ravateljstvo, da bi stvar naznanil. Tam so mu pa povedali, da je šofer aktovko z denarjem že oddal. Ves vesel je odvetnik prevzel aktovko in denar, vendar so mu 5 odstotkov odbili za najdenino. Tako je postopenemu šoferju plačal poleg voznine še 25.000 Kč.

Nepotrebno škropljenje cest

V Ameriki in tudi v Nemčiji skušajo v novem času nadomestiti škropljenje cest s tem da potrosajo ceste s klorovim kalcijem. Ta snov, kakor znano, zelo močno verjaka vlago, ki si jo pridobiva naravnost iz zraka. Ker je zelo poceni, je mogoče veliko potezno potrosati ceste z njo. V zračni vlagi se klorov kalcij topi, prodira v cestni material in veže tako prah. Dva ali tri mesece obdrži to svojo sposobnost, da vleče zračno vlago nase. V tem času ni treba zavoljo praha prav nič škropiti cest.

A N E K D O T A

V neki družbi se je razgovarjal skladatelj Brahms z neko damo, ki mu je zastavljala mnogo vprašanj. Končno je hotela vedeti, kako to dela, da zлага vedno tako čustvene melodije. Brahms se je sklonil k njej in ji zašepetal: »Prav za prav je to skrivnost. Prosim vas samo, da bi je ne izdali! Založniki jih zahtevajo od mene!«

VSAK DAN ENA

»Ne gani se — v bližini je kača, kateri hočem odsekati glavo!«

(»Judge«)

Šolski izlet - v smrt

Še nekatere podrobnosti o katastrofi na Dyji - Preobteženi splav - Žrtve - Nov pravilnik o šolskih izletih

Kakor smo v »Jutru« od 27. maja že poročali, se je primerila te dni na šolskem izletu 4. in 5. razreda v Polabska Brda na Moravskem strahovitu nesreča, ki je terjala nič manj kakor 32 človeških življenj. Izleta se je udeležilo 106 šolskih otrok s tremi materami. Učence so vodili šolski vodja Hornansky ter učitelj Novak in učiteljica Žakova. Priveditelji izleta so se dogovorili s kmeti iz Rakovice, da jim dajo na razpolago voze in voznike, za kar bo plačal vsak izletnik 1 Kč. Otroci so absolutni prvi del izletniške poti, ki je znašal 7 km, gladko, nato pa so zasedli 8 dir, ki so jih peljali do reke Dyje.

Tam bi morali izletniki čez reko, ki je zaradi zadnjih deževij močno narasla. Voda je na kraju, kjer prevažata potnike brod že od l. 1932. ter je, kakor je pokazala preiskava, v neoprečnem stanju, kakšnih 50 m široka in 2 do 8 m globoka. Brod je last mlinarja Veverke, gospodarstva pa opravijata, že dolgo let zakonca Schusterjeva, mož in žena.

Zjutraj ob 7. uri in pol so se pripeljali prvi izletniki k brodu. Najprej se je prepeljalo čez reko 30 učencev. Prva in druga partija je prišla srečno na drugi breg reke Dyje. Tretja partija se je odločila, da se bo peljala čez reko kar z vozom. Voznik je torej zapeljal direkto na splav. Na vozu je bilo 44 otrok, dva učitelja in voznik. Upravitelj Hornansky, ki je vodil izlet, je prijel konja za uzdo, da se ne bi splašila med prevozom. Toda voznik je šolskemu upravitelju zatrjeval, da se živali prav nič ne bojita vode, ker sta že vajeni takšnih voženj.

Ko je prišel splav približno do sredine reke, sta se živali vznemirili in voz se je premaknil s kolesi nazaj. Tudi otroci so se nagrnili na eno stran. To je zadostovalo, da je splav izgubil ravnotežje. Hipoma je nastala zmeda. Prevoznik, ki je spoznal nevarnost položaja, je pozval izletnike, naj se oprimejo železne vrvi ter se z lastno močjo potegnajo na drugi breg, ki je bil oddaljen še kakšnih 30 m. Bilo pa je že prepozno. Med otroci je nastala panika, nekateri so prišli za železno vrvo, drugi pa ne, in splav se je jel vedno bolj pogrezati pod vodo. Učitelju Novotnemu, ki je padel v vodo, se je posrečilo priplavati do brega. Kakšnih 30 m od prizorišča nesreče je odvezal čoln in hitel z njim na pomoč tonečim. Otroci so se v strahu oprimali splava in brun, branjeje splašanih konj, ki sta divjala v vodi, pa jim je onemogočalo reševanje. Bili so to obupni prizori! Tu pa tam se je pokazala na površini vode otroška glavnica ali ročica, nato pa je izginila v valovih.

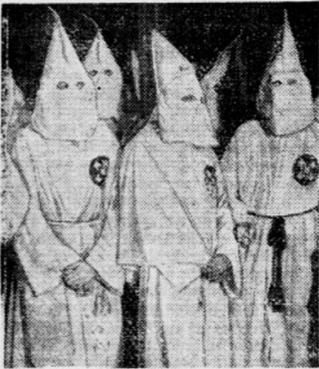
Novotnemu se je posrečilo kljub zmedbi in deročemu toku reke potegniti iz vode 15 otrok, toda čoln je bil tako natrpan, da ni zdržal bremena in se je prekučil. Vseh 15 rešenih je padlo vnovič v vodo! Tok je bil zdaj tako silen, da je odnašal otroke kakor muhe. Novotnega so morali sled-

Henrik Ibsen

Grieg je bil dovolj naiven, da se je dal potegniti. Šel je k Ibsenu, ki ga je prosil, naj napiše glasbo k njegovi drami, ta pa ga je nahrnil: »Jaz ne plačam ničesar. Nisem ničesar naročil.« Grieg se je izgovarjal, da je muzika vendar njegova, toda Ibsen ga je odsvolil na kratko: »Nisem zahteval. Potem je stopil k oknu in se ni zmenil za svojega gosta nič več.

Ameriška strahovalna organizacija „Črna legija“ naslednica Ku-kluks-klana

Ku-klux-klanovci v kroju

Na smrt obsojeni guverner

V Moskvi se je končal senzacionalen proces proti Konstantinu Sjemenuku, bivšemu guvernerju Vranglovega otoka, ki leži v sibirskem Lednem morju. Sjemenuk je bil obtožen umora, obsodili so ga na smrt. Občinstvo je sprejelo to smrtno obsodbo z oduševanjem.

Sjemenuk je kot guverner na arktičnem otoku, ki je skoraj odrezan od sveta, uvedel strašen teroristični režim. Ker se je potem bal ovadbe zavoljo svojega vedenja, je dal umoriti najprvo otoškega zdravnika Wolfsona, potem nekega Vakulenka, ki je bil našel Wolfsonovo truplo. Proti obojici je vložil priziv, a nima upanja, da bi ga predsednik osrednjega izvršnega odbora pomilostil.

Krepak želodec

Pred nekoliko dnevi so oddali v bolnišnico v Györu na Madžarskem deklico Ireno Balszevo, ki se je pritoževala nad hudimi bolečinami v želodcu, a ni hotela povedati nič določnega o vzrokih teh bolečin.

Röntgenološka preiskava je ugotovila, da leži v njenem želodcu vse polno predmetov, ki tja golovo ne spadajo. S četrtno operacijo so ji spravili iz njeza nič manj nego 209 vijakov steklenih drobecov kosov železa in podobno. Ugotovili so potem, da je požrešna Irena mesec dni vsak dan požrla po nekoliko teh predmetov in da je hotela tudi svojo sestrico pripraviti do tega. Ne vedo, ali gre za poskus samomora ali za bolno nagnjenje.

Kupujte domače blago!

195 cm z razpetimi krili

Neki lovec v Antibesu je ustrelil orla, ki meri z razpetimi krili v širino 195 cm

